

16. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

16.1 ภาพรวมการดำเนินธุรกิจและการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญ

กลุ่มบริษัท เอแอลที เทเลคอม จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ให้บริการด้านโทรคมนาคมแบบครบวงจร โดย ณ สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2558 สามารถแบ่งลักษณะการประกอบธุรกิจได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. ธุรกิจให้บริการสร้างสถานีฐาน ติดตั้ง และซ่อมแซมอุปกรณ์โทรคมนาคม (“ธุรกิจให้บริการ”) ดำเนินงานโดย ALT, GTS และ INN
2. ธุรกิจจำหน่ายสินค้าในกลุ่มโทรคมนาคม (“ธุรกิจจำหน่ายสินค้า”) ดำเนินงานโดย ALT, I21 และ INN
3. ธุรกิจให้เช่าโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมทั้งในรูปแบบของการให้เช่าระยะตามสัญญาเช่าดำเนินงานและสัญญาเช่าทางการเงิน (“ธุรกิจให้เช่าโครงสร้างพื้นฐาน”) ดำเนินงานโดย ALT และ กิจการร่วมค้า IH

โครงสร้างรายได้ของกลุ่มบริษัทประกอบด้วยรายได้จากกลุ่มธุรกิจให้บริการและกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าเป็นหลัก โดยในปี 2555 – 2557 กลุ่มบริษัทมีรายได้จากการขายและให้บริการรวมเท่ากับ 1,292.00 ล้านบาท, 1,916.81 ล้านบาท และ 1,806.79 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเติบโตเท่ากับร้อยละ 48.36 และ (5.74) ในปี 2556 และปี 2557 ตามลำดับ โครงสร้างรายได้ของกลุ่มบริษัทประกอบด้วยรายได้จากกลุ่มธุรกิจให้บริการคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.94, ร้อยละ 30.52 และร้อยละ 48.89 ของรายได้จากการขายและให้บริการรวมในปี 2555-2557 ในขณะที่รายได้จากกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 71.52, ร้อยละ 68.61 และ 51.11 ของรายได้จากการขายและให้บริการรวมในปี 2555-2557 ทั้งนี้ การเติบโตของรายได้ในกลุ่มธุรกิจบริการและกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าของบริษัทที่ผ่านมาจะเป็นไปตามแผนการลงทุนของผู้ให้บริการด้านโทรคมนาคมเป็นหลัก โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีการปรับเปลี่ยนระบบการให้บริการจากระบบ 2G เป็น 3G ซึ่งผู้ให้บริการด้านโทรคมนาคมต่างเร่งลงทุนในการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์และสร้างสถานีฐานเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถให้บริการได้ครอบคลุม(Coverage)พื้นที่ต่างๆ ให้ได้มากที่สุด ดังนั้น ในปี 2556 จึงเป็นปีที่กลุ่มบริษัทมีอัตราการเติบโตของรายได้จากกลุ่มธุรกิจให้บริการสูงถึงร้อยละ 184.06 และยังคงมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องในปี 2557 เท่ากับร้อยละ 51.03 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปีที่ผ่านมา ในส่วนของกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้านั้น มีอัตราการเติบโตเท่ากับร้อยละ 42.33 ในปี 2556 แต่ปรับตัวลดลงเป็นอัตราร้อยละ (29.79) ในปี 2557 เนื่องจากผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่วนใหญ่ได้มีการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์เพื่อรองรับระบบ 3G ไปแล้วเพื่อเริ่มให้บริการระบบ 3G บนคลื่น 2100 MHz ตั้งแต่ช่วงกลางปี 2556 ในขณะที่แผนการสร้างสถานีฐานยังคงมีการทยอยสร้างอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปี 2557

ในปี 2555 และปี 2556 กลุ่มบริษัทมีรายได้จากการให้เช่าโครงสร้างพื้นฐานเท่ากับร้อยละ 12.54 และร้อยละ 0.87 ของรายได้จากการขายและให้บริการรวมซึ่งเป็นการรับรู้รายได้จากการให้เช่าโครงการนิคมอุตสาหกรรมเหมราชอีสเทิร์นซีบอร์ด และนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด (ระยอง) (“โครงการนิคมอุตสาหกรรมเหมราช”) อย่างไรก็ตาม บริษัทได้หยุดรับรู้รายได้จากการให้เช่าโครงการดังกล่าวตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ปี 2556 และอยู่ระหว่างการเจรจาขอรับชำระค่าเช่าจากคู่สัญญาที่ได้เช่าเหมาโครงการดังกล่าวไปแต่ยังมีได้ชำระค่าบริการนับตั้งแต่วันที่เริ่มสัญญา ทั้งนี้ บริษัทได้มีการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้จากโครงการนิคมอุตสาหกรรมเหมราชเนื่องจากที่

ปรึกษากฎหมายให้ความเห็นว่าคู่สัญญาได้ใช้บริการโครงข่ายจริงและบริษัทมีแนวโน้มในการชนะคดีค่อนข้างมาก (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนที่ 2.7 ข้อพิพาททางกฎหมาย)

ต้นทุนขายและให้บริการของกลุ่มบริษัทประกอบด้วยต้นทุนจากกลุ่มธุรกิจให้บริการและกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าเป็นหลักเช่นเดียวกับโครงสร้างรายได้ โดยในปี 2555 – 2557 กลุ่มบริษัทมีต้นทุนขายและให้บริการรวมเท่ากับ 956.47 ล้านบาท, 1,585.63 ล้านบาท และ 1,451.25 ล้านบาท ตามลำดับ ประกอบด้วยต้นทุนบริการจากกลุ่มให้บริการคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.67, ร้อยละ 26.45 และร้อยละ 43.21 ของต้นทุนขายและให้บริการรวมในปี 2555-2557 ในขณะที่ต้นทุนขายจากกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 81.96, ร้อยละ 72.11 และ 55.22 ของต้นทุนขายและให้บริการรวมในปี 2555-2557 สำหรับกลุ่มธุรกิจให้เช่าโครงสร้างพื้นฐานนั้น กลุ่มบริษัทมีต้นทุนค่าเสื่อมราคาจากโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสงในโครงการนิคมอุตสาหกรรมเหมราชในปี 2555-2557 ปีละ 22.73 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 2.38, ร้อยละ 1.43 และร้อยละ 1.57 ของต้นทุนขายและให้บริการในปี 2555-2557 ตามลำดับ

กลุ่มบริษัทมีกำไรขั้นต้นในปี 2555-2557 เท่ากับ 335.52 ล้านบาท, 331.19 ล้านบาท และ 355.54 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการขายและให้บริการรวม โดยคิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นเท่ากับร้อยละ 25.97, ร้อยละ 17.28 และร้อยละ 19.68 ตามลำดับ การที่อัตรากำไรขั้นต้นในปี 2556 ลดลงจากร้อยละ 25.97 มาเป็นร้อยละ 17.28 นั้น มีสาเหตุหลักมาจากการลดลงของอัตรากำไรขั้นต้นของกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าซึ่งเป็นรายได้หลักในปี 2556 เนื่องจากลูกค้ามีการสั่งซื้อสินค้าจำนวนมากในช่วงเวลาดังกล่าวจึงมีการกำหนดราคากลางของสินค้าที่ต่ำลง ประกอบกับการหยุดรับรู้รายได้ค่าเช่าจากโครงการนิคมอุตสาหกรรมเหมราชในขณะที่ยังต้องรับรู้ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของโครงการดังกล่าว ส่วนในปี 2557 นั้น อัตรากำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 17.28 เป็นร้อยละ 19.68 นั้น มีสาเหตุหลักมาจากการที่บริษัทมีสัดส่วนของรายได้จากการให้บริการเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีอัตรากำไรขั้นต้นสูงกว่ากลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้า โดยอัตรากำไรขั้นต้นของกลุ่มธุรกิจให้บริการของกลุ่มบริษัทจะอยู่ที่ระดับประมาณร้อยละ 15-30 ของรายได้จากการให้บริการ ซึ่งแตกต่างกันไปตามประเภทของงาน และอัตรากำไรขั้นต้นของกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าเท่ากับประมาณร้อยละ 10-15 ของรายได้จากการขาย ซึ่งแตกต่างกันไปตามประเภทของสินค้า นอกจากนี้ ในปี 2557 กลุ่มบริษัทมีการจำหน่ายสินค้าในกลุ่มสายอากาศและหน่วยสื่อสารเคลื่อนที่(RDU) ซึ่งเป็นสินค้าที่ผลิตตามความต้องการเฉพาะของลูกค้าจึงมีอัตรากำไรขั้นต้นสูงซึ่งส่งผลให้อัตรากำไรขั้นต้นรวมของกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าเพิ่มขึ้นด้วย จึงส่งผลให้อัตรากำไรขั้นต้นรวมของปี 2557 ปรับตัวสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2556

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารของกลุ่มบริษัทในปี 2555-2557 เท่ากับ 172.77 ล้านบาท, 228.37 ล้านบาท และ 200.65 ล้านบาท ตามลำดับ โดยค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารมีอัตรากำไรเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 32.18 ในปี 2556 ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากการปรับค่าตอบแทนพนักงานในกลุ่มบริษัทประกอบกับมีผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน ส่วนในปี 2557 ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารมีอัตรากำไรลดลงเท่ากับร้อยละ 12.14 เนื่องจากการลดลงของค่าขนส่งประกอบกับไม่มีผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเช่นในปี 2556 อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารของกลุ่มบริษัทมีแนวโน้มที่ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้รวม โดยคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 13.14, ร้อยละ 11.83 และร้อยละ 10.95 ของรายได้รวมของกลุ่มบริษัท เนื่องจากกลุ่มบริษัทมีอัตรากำไรเติบโตของรายได้ที่สูงกว่าอัตรากำไรเติบโตของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารนั่นเอง

กลุ่มบริษัทมีกำไรสุทธิในปี 2555-2557 เท่ากับ 111.12 ล้านบาท, 50.14 ล้านบาท และ 100.94 ล้านบาท ตามลำดับ โดยคิดเป็นอัตรากำไรสุทธิเท่ากับร้อยละ 8.45, 2.60 และ 5.51 ตามลำดับ โดยสาเหตุหลักของการลดลงของอัตรากำไรสุทธิในปี 2556 เป็นผลมาจากการลดลงของกำไรขั้นต้นในขณะที่ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารเพิ่มสูงขึ้น สำหรับในปี 2557 อัตรากำไรสุทธิเพิ่มขึ้นเนื่องจากกลุ่มบริษัทมีรายได้จากกลุ่มธุรกิจให้บริการเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีอัตรากำไรขั้นต้นสูงกว่ากลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้า ประกอบกับค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารในปี 2557 ลดลง จึงส่งผลให้กลุ่มบริษัทมีอัตรากำไรสุทธิที่สูงขึ้นในปี 2557

สำหรับงวด 9 เดือนของปี 2558 กลุ่มบริษัทมีรายได้จากการขายและให้บริการเท่ากับ 1,895.90 ล้านบาท ประกอบด้วยรายได้จากการให้บริการเท่ากับ 1,267.92 ล้านบาท และรายได้จากการขายเท่ากับ 627.98 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับ 66.88 และร้อยละ 33.12 ของรายได้จากการขายและให้บริการรวม ตามลำดับ รายได้จากการขายและให้บริการในงวด 9 เดือนของปี 2558 มีอัตรากำไรเติบโตร้อยละ 33.94 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี 2557 โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเติบโตของรายได้จากกลุ่มธุรกิจให้บริการที่มีอัตรากำไรเติบโตร้อยละ 81.52 ซึ่งส่งผลให้กลุ่มบริษัทมีอัตรากำไรขั้นต้นที่สูงขึ้นในงวด 9 เดือนของปี 2558 โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 18.11 ในงวด 9 เดือนของปี 2557 เป็นร้อยละ 21.55 เนื่องจากกลุ่มธุรกิจให้บริการนั้นมีอัตรากำไรเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้า ในส่วนของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารสำหรับงวด 9 เดือนของปี 2558 นั้น เท่ากับ 201.17 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.37 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี 2557 โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเพิ่มขึ้นของค่าตอบแทนพนักงาน ประกอบกับการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของบริษัทย่อยในช่วงเวลาดังกล่าว อย่างไรก็ตามอย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารจะเพิ่มสูงขึ้น แต่เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้รวมแล้วจะพบว่ากลุ่มบริษัทยังคงสามารถรักษาสัดส่วนของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อรายได้รวมให้อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันโดยเท่ากับร้อยละ 10.21 และร้อยละ 10.52 ในงวด 9 เดือนของปี 2557 และงวด 9 เดือนของปี 2558 ตามลำดับ ส่งผลให้กลุ่มบริษัทมีอัตรากำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.67 เป็นร้อยละ 7.61 ในงวด 9 เดือนของปี 2557 และ 2558 ตามลำดับ

สินทรัพย์ของบริษัทประกอบด้วยสินทรัพย์หมุนเวียนคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 65-80 โดยมีส่วนประกอบหลักได้แก่ ลูกหนี้การค้า, ลูกหนี้ค่าก่อสร้างตามสัญญาที่ยังไม่ได้เรียกเก็บ และสินค้าคงเหลือ และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 20-35 ของสินทรัพย์รวม โดยมีส่วนประกอบหลักได้แก่ โครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสง สินทรัพย์รวมของบริษัท ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และ ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 เท่ากับ 1,395.75 ล้านบาท, 2,128.84 ล้านบาท, 1,944.83 ล้านบาท และ 2,282.05 ล้านบาท โดยการเพิ่มขึ้น ณ สิ้นปี 2556 มีสาเหตุหลักมาจากการเพิ่มขึ้นของสินค้าคงเหลือของบริษัทย่อยซึ่งประกอบธุรกิจจำหน่ายสินค้า ซึ่งมีการซื้อสินค้าไว้เพื่อรอส่งมอบในปี 2557 สำหรับ ณ สิ้นปี 2557 และ ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 สินทรัพย์รวมลดลงและเพิ่มขึ้นเนื่องจากลูกหนี้การค้าและลูกหนี้การค้าค่าก่อสร้างตามสัญญาที่ยังไม่ได้เรียกเก็บ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามยอดขายของแต่ละกลุ่มธุรกิจ

หนี้สินของบริษัทประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 80-99 โดยมีส่วนประกอบหลักได้แก่ เจ้าหนี้การค้าและเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน หนี้สินรวมของบริษัท ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และ ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 เท่ากับ 1,024.85 ล้านบาท, 1,747.61 ล้านบาท, 1,512.24 ล้านบาท และ 1,756.20 ล้านบาท โดยการเพิ่มขึ้น ณ สิ้นปี 2556 มีสาเหตุหลักมาจากการเพิ่มขึ้นของเจ้าหนี้การค้าของบริษัทย่อยซึ่งประกอบธุรกิจขายสินค้า สำหรับปี 2557 หนี้สินรวมของบริษัทลดลงเนื่องจากบริษัทมีการคืนเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน

ทั้งจำนวน สำหรับ ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 หนี้สินรวมของบริษัทเพิ่มขึ้นจากการกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเป็นหลัก

ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 บริษัทมีส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับ 334.90 ล้านบาท, 381.22 ล้านบาท, 432.60 ล้านบาท และ 525.85 ล้านบาท ตามลำดับ โดยการเพิ่มขึ้นของส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทเกิดจากการกำไรสะสมที่เพิ่มขึ้นตามผลประกอบการที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี ประกอบกับการเพิ่มทุนจดทะเบียนที่ออกและเรียกชำระแล้วจาก 155.00 ล้านบาทในปี 2557 เป็น 375.00 ล้านบาทในงวด 9 เดือนสิ้นสุด 30 กันยายน 2558 และบริษัทมีการประกาศจ่ายเงินปันผล 2 ครั้งให้แก่ผู้ถือหุ้น เป็นจำนวนเงินรวม 266.58 ล้านบาท ในงวด 9 เดือนสิ้นสุด 30 กันยายน 2558

สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของบริษัทสำหรับปี 2555-ช่วง 9 เดือนของปี 2558 มีดังต่อไปนี้

16.2 ผลการดำเนินงาน และความสามารถในการทำกำไร

16.2.1 โครงสร้างรายได้และต้นทุนขายและบริการ

ในปี 2555 - ปี 2557 รายได้หลักของกลุ่มบริษัทมาจากกลุ่มธุรกิจกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้า คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 50 - 70 ของรายได้จากการขายและให้บริการรวม และมีรายได้จากกลุ่มธุรกิจให้บริการคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 30-50 ของรายได้จากการขายและให้บริการรวม โดยรายได้จากกลุ่มธุรกิจให้บริการมีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้นตามแผนการขยายการลงทุนของผู้ให้บริการด้านโทรคมนาคม ซึ่งในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2558 กลุ่มบริษัทมีสัดส่วนรายได้จากกลุ่มธุรกิจให้บริการสูงถึงร้อยละ 70 ของรายได้จากการขายและให้บริการรวม ในขณะที่รายได้จากกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าลดลงเป็นร้อยละ 30 ของรายได้จากการขายและให้บริการรวม สำหรับรายได้จากกลุ่มธุรกิจให้เช่าโครงสร้างพื้นฐานนั้น กลุ่มบริษัทเริ่มมีการรับรู้รายได้ดังกล่าวตั้งตั้งแต่ปี 2554 จากโครงการในนิคมอุตสาหกรรมเหมราชและได้หยุดรับรู้รายได้จากโครงการดังกล่าวไปในปี 2556 ซึ่งปัจจุบันบริษัทอยู่ระหว่างการเจรจาขอชำระค่าบริการจากลูกค้า ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทมีการจำหน่ายสินค้าและให้บริการในประเทศเป็นหลัก คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 90.00 -99.00 ของรายได้จากการขายและให้บริการรวม สำหรับโครงสร้างรายได้แบ่งตามกลุ่มธุรกิจสามารถสรุปได้ดังนี้

โครงสร้างรายได้	งบการเงินรวมเสมือน										
	2555		2556		2557		ม.ค.-ก.ย.2557		ม.ค.-ก.ย.2558		
	ลบ.	%	ลบ.	%	ลบ.	%	ลบ.	%	ลบ.	%	
1. ธุรกิจให้บริการสร้างสถานีฐาน ติดตั้ง และซ่อมแซมอุปกรณ์โทรคมนาคม											
1.1 สร้างสถานีฐาน, วางสายเคเบิลใยแก้วนำแสง และติดตั้งอุปกรณ์	190.27	14.73	559.83	29.21	846.50	46.85	673.11	47.55	1,227.19	64.73	
1.2 บริการอื่น ๆ	15.65	1.21	25.10	1.31	36.89	2.04	25.40	1.80	40.73	2.15	
รวมรายได้จากธุรกิจให้บริการ	205.92	15.94	584.93	30.52	883.39	48.89	698.51	49.35	1,267.92	66.88	

โครงสร้างรายได้	งบการเงินรวมเสมือน									
	2555		2556		2557		ม.ค.-ก.ย.2557		ม.ค.-ก.ย.2558	
	ลบ.	%	ลบ.	%	ลบ.	%	ลบ.	%	ลบ.	%
2. ธุรกิจจำหน่ายสินค้าในกลุ่มโทรคมนาคม										
2.1 สายเคเบิลใยแก้วนำแสง	507.30	39.26	808.29	42.17	547.38	30.30	419.92	29.67	242.93	12.81
2.2 ผู้โทรคมนาคมและสถานีโทรคมนาคมเคลื่อนที่	178.55	13.82	198.83	10.37	127.98	7.08	112.56	7.95	181.13	9.55
2.3สายอากาศและอุปกรณ์โทรคมนาคมอื่น ๆ	238.23	18.44	308.11	16.07	248.04	13.73	184.52	13.03	203.92	10.76
รวมรายได้จากธุรกิจจำหน่ายสินค้า	924.08	71.52	1,315.23	68.61	923.40	51.11	717.00	50.65	627.98	33.12
3. ธุรกิจให้เช่าโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคม	162.00	12.54	16.65	0.87	-	-	-	-	-	-
รวมรายได้จากธุรกิจให้เช่า	162.00	12.54	16.65	0.87	-	-	-	-	-	-
รวมรายได้ของบริษัทและส่วนแบ่งกำไรจากกิจการร่วมค้า	1,292.00	100.0	1,916.81	100.0	1,806.79	100.0	1,415.51	100.0	1,895.90	100.0

โครงสร้างรายได้	งบการเงินรวมเสมือน									
	2555		2556		2557		ม.ค.-ก.ย.2557		ม.ค.-ก.ย.2558	
	ลบ.	%	ลบ.	%	ลบ.	%	ลบ.	%	ลบ.	%
รายได้ในประเทศ	1,212.82	93.87	1,913.54	99.83	1,788.58	98.99	1,409.40	99.57	1,751.74	92.40
รายได้ต่างประเทศ	79.18	6.13	3.28	0.17	18.21	1.01	6.11	0.43	144.16	7.60
รวม	1,292.00	100.00	1,916.81	100.00	1,806.79	100.00	1,415.51	100.00	1,895.90	100.00

กลุ่มธุรกิจให้บริการ

รายได้จากกลุ่มธุรกิจให้บริการของกลุ่มบริษัทประกอบด้วย รายได้จากบริการสร้างสถานีฐาน, วางสายเคเบิลใยแก้วนำแสง และติดตั้งอุปกรณ์โทรคมนาคมเป็นหลัก โดยรายได้จากการให้บริการมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องจาก 205.92 ล้านบาทในปี 2555 เป็น 584.93 ล้านบาท และ 883.39 ล้านบาทในปี 2556 และ 2557 ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.94, ร้อยละ 30.52 และร้อยละ 48.89 ของรายได้จากการขายและให้บริการรวมในปี 2555, 2556 และ 2557 สำหรับงวด 9 เดือนของปี 2558 กลุ่มบริษัทมีรายได้จากการให้บริการเท่ากับ 1,267.92 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 66.88 ของรายได้จากการขายและให้บริการรวมของกลุ่มบริษัท ทั้งนี้ ที่ผ่านมารายได้จากกลุ่มธุรกิจให้บริการส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่เกิดจากการให้บริการในประเทศ สำหรับรายได้ต่างประเทศนั้นเกิดจากการให้บริการติดตั้งสถานีโทรคมนาคมเคลื่อนที่ (RDU) ซึ่งกลุ่มบริษัทจำหน่ายนั่นเอง

รายได้จากกลุ่มธุรกิจให้บริการของกลุ่มบริษัทนั้นมีการเติบโตตามแผนการขยายการลงทุนของผู้ให้บริการด้านโทรคมนาคมโดยเฉพาะกลุ่มผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยภายหลังจากที่มีการประมูลใบอนุญาตการให้บริการระบบ 3G ในย่านความถี่ 2100 MHz ในช่วงปลายปี 2555 ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่แต่ละรายที่ได้รับ

ใบอนุญาตต่างเร่งการลงทุนเพิ่มในโครงข่าย ทั้งในแง่ของการสร้างสถานีฐานเพิ่ม (New Site) หรือการปรับเปลี่ยนสถานที่ตั้งของสถานีฐานเดิม (Re-location) เพื่อขยายขอบเขตพื้นที่การให้บริการให้มีความครอบคลุมของสัญญาณ (Coverage) โดยเร็วตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตว่าจะต้องดำเนินการให้เครือข่ายมีความครอบคลุมจำนวนประชากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของประชากรภายใน 4 ปี รวมถึงต้องมีการลงทุนในอุปกรณ์โทรคมนาคมสำหรับระบบ 3G เพิ่มเติม หรือมีการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์เดิมบางส่วนเพื่อให้สามารถรองรับได้ทั้งระบบ 2G และ 3G เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ (Efficiency) แก่ลูกค้าของตนเอง การลงทุนเพิ่มอย่างต่อเนื่องของผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ดังกล่าว จึงเป็นปัจจัยหลักให้รายได้จากการให้บริการของกลุ่มบริษัทมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงปี 2556 ที่กลุ่มบริษัทมีอัตราการเติบโตของรายได้จากกลุ่มธุรกิจให้บริการสูงถึงร้อยละ 184.06 เนื่องจากเป็นระยะแรกของการเร่งลงทุนของผู้ประกอบการโทรศัพท์เคลื่อนที่ จากนั้นยังคงเติบโตต่อเนื่องด้วยอัตรา ร้อยละ 51.03 ในปี 2557 อย่างไรก็ตาม แผนการลงทุนต่างๆ มีการชะลอตัวลงเล็กน้อยในช่วงครึ่งปีหลังของปี 2557 จนถึงช่วงกลางปี 2558 เนื่องจากความไม่ชัดเจนของแผนการประมูลใบอนุญาตระบบ 4G แต่เมื่อภาครัฐได้มีการ กำหนดเรื่องประมูลใบอนุญาตระบบ 4G อย่างชัดเจนในช่วงปลายปี 2558 ส่งผลให้กลุ่มผู้ประกอบการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ต่างเตรียมแผนการลงทุนเพิ่มอีกครั้งภายใต้เงื่อนไขของใบอนุญาต 4G ที่กำหนดให้ผู้ชนะการประมูล ต้องดำเนินการให้เครือข่ายของตนเองมีความครอบคลุมจำนวนประชากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของประชากรภายใน 4 ปี และครอบคลุมจำนวนประชากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ภายใน 8 ปี ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้กลุ่มธุรกิจ ให้บริการของบริษัทยังมีแนวโน้มที่จะเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง

สำหรับรายได้จากกลุ่มธุรกิจการให้บริการอื่น ๆ นั้น ได้แก่ รายได้จากการให้บริการตามสัญญาเช่าพื้นที่เพื่อ ติดตั้งสายอากาศ (Antenna) สำหรับกระจายสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ประมาณ 100 แห่งทั่วกรุงเทพฯ และรายได้ จากการให้บริการซ่อมแซมอุปกรณ์โทรคมนาคมของบริษัทย่อย เป็นต้น รวมเป็นจำนวนเท่ากับ 15.65 ล้านบาท, 25.10 ล้านบาท, 36.89 ล้านบาท และ 40.73 ล้านบาท ในปี 2555, 2556, 2557 และงวด 9 เดือนของปี 2558 ตามลำดับ

ต้นทุนบริการของกลุ่มธุรกิจให้บริการในปี 2555, 2556, 2557 และงวด 9 เดือนของปี 2558 เท่ากับ 149.83 ล้านบาท, 419.46 ล้านบาท, 627.16 ล้านบาท และ 935.91 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.67, ร้อยละ 26.45 และร้อยละ 43.21 และ 62.93 ของต้นทุนขายและให้บริการรวม ตามลำดับ ซึ่งต้นทุนบริการในแต่ละปี มีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้นตามรายได้จากการให้บริการ โดยส่วนประกอบหลักของต้นทุนให้บริการ ได้แก่ ค่าจ้างและ แรงงาน และต้นทุนสินค้าที่ใช้ในงานบริการ เช่น เสาโทรคมนาคม, อุปกรณ์โทรคมนาคม, โครงเหล็ก, วัสดุก่อสร้าง, สายเคเบิลใยแก้วนำแสง เป็นต้น

กลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้า

รายได้จากกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าของกลุ่มบริษัท ประกอบด้วยรายได้จากการจำหน่ายสินค้าประเภทสาย เคเบิลใยแก้วนำแสง, ตู้โทรคมนาคมและสถานีโทรคมนาคมเคลื่อนที่ (RDU), สายอากาศ และอุปกรณ์โทรคมนาคม อื่น ๆ โดยในปี 2555, 2556 และ 2557 กลุ่มบริษัทมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าเท่ากับ 924.08 ล้านบาท, 1,315.23 ล้านบาท และ 923.40 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 71.52, ร้อยละ 68.61 และร้อยละ 51.11 ตามลำดับ ของรายได้จากการขายและให้บริการรวมของกลุ่มบริษัท สำหรับงวด 9 เดือนของปี 2558 กลุ่มบริษัทมี รายได้จากการจำหน่ายสินค้า เท่ากับ 627.98 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 33.12 ของรายได้จากการ

ขายและให้บริการรวม โดยส่วนใหญ่กลุ่มบริษัทมีการจำหน่ายสินค้าในประเทศ สำหรับสินค้าที่กลุ่มบริษัทมีการส่งออกได้แก่สินค้าประเภทตู้โทรคมนาคมและสถานีโทรคมนาคมเคลื่อนที่ (RDU)

รายได้จากการจำหน่ายสินค้ามีการเติบโตสูงในช่วงปี 2556 โดยเพิ่มขึ้นจาก 924.08 ล้านบาทในปี 2555 เป็น 1,315.23 ล้านบาทในปี 2556 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ 42.33 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารในประเทศ โดยภายหลังจากที่มีการประมูลใบอนุญาตการให้บริการระบบ 3G ในย่านความถี่ 2100 MHz ในช่วงปลายปี 2555 ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้ประกาศแผนที่จะให้บริการในระบบ 3G ในย่านความถี่ 2100 MHz ภายในช่วงกลางปี 2556 ส่งผลให้ปริมาณความต้องการใช้สินค้าที่จะมารองรับระบบ 3G เช่น ตู้โทรคมนาคมที่มีการปรับขนาดให้เหมาะสมกับอุปกรณ์ของระบบ 3G, สายอากาศที่สามารถรองรับสัญญาณของระบบ 3G และสายเคเบิลใยแก้วนำแสงที่ต้องใช้รองรับการเชื่อมต่อของสถานีฐานที่เพิ่มขึ้นนั้น มียอดการจำหน่ายสูงขึ้นอย่างมากในปี 2556 โดยเฉพาะสินค้าในกลุ่มสายเคเบิลใยแก้วนำแสง เนื่องจากสายเคเบิลใยแก้วนำแสงนั้น นอกจากจะถูกใช้เพื่อเชื่อมต่อระหว่างสถานีฐานกับชุมสายแล้ว ยังมีความต้องการใช้สำหรับการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์จากระบบ 2G มาเป็นระบบ 3G อีกด้วย โดยอุปกรณ์ในระบบ 3G จะมีการใช้สายเคเบิลใยแก้วนำแสงในการเชื่อมต่อระหว่าง Node B (Node BTS) ซึ่งบรรจุอยู่ในตู้โทรคมนาคมที่ติดตั้งอยู่บนระดับพื้นดิน กับอุปกรณ์ RRU ซึ่งติดตั้งอยู่บริเวณส่วนปลายของเสาโทรคมนาคม (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในภาพแสดง “ภาพรวมการประกอบธุรกิจของกลุ่มบริษัท” ในส่วนที่ 2.2 ลักษณะการประกอบธุรกิจ) ซึ่งต่างจากระบบ 2G ที่จะใช้สายทองแดงในการเชื่อมต่อระหว่างตู้ BTS (Base Transceiver Station: BTS) บนพื้นดินกับสายอากาศที่ติดตั้งอยู่บนเสาโทรคมนาคม ทำให้ต้องมีการใช้สายเคเบิลใยแก้วนำแสงเพิ่มขึ้น ส่งผลให้รายได้จากการจำหน่ายสินค้าของบริษัทมาจากการจำหน่ายสายเคเบิลใยแก้วนำแสงถึงประมาณร้อยละ 50-60 ของรายได้จากการจำหน่ายสินค้ารวมในปี 2555-2557

ในช่วงปี 2557 รายได้จากกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าลดลงจาก 1,315.23 ล้านบาทในปี 2556 เป็น 923.40 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ (29.79) เนื่องจากในระยะเริ่มต้นของการให้บริการระบบ 3G ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จะใช้วิธีการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มอุปกรณ์บนเสาโทรคมนาคมเดิมเพื่อให้สามารถเริ่มให้บริการได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องรอให้การสร้างสถานีฐานเพิ่มเติมแล้วเสร็จก่อน ดังนั้น การจำหน่ายสินค้าจึงมีการเติบโตสูงในระยะแรกของการเริ่มให้บริการระบบ 3G ในช่วงปี 2556 ก่อนที่จะเริ่มชะลอตัวในช่วงปี 2557 เนื่องจากผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้มีปรับเปลี่ยนอุปกรณ์และสร้างสถานีฐานเพื่อรองรับระบบ 3G เพื่อให้บริการแก่ลูกค้าไปบ้างแล้ว โดยในปี 2527 กลุ่มสินค้าหลักที่จำหน่ายยังคงเป็นสายเคเบิลใยแก้วนำแสงเช่นเดียวกับในอดีตที่ผ่านมา สำหรับในช่วง 9 เดือน 2558 กลุ่มบริษัทมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าเท่ากับ 627.98 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนรายได้จากการจำหน่ายสินค้าในกลุ่มสายเคเบิลใยแก้วนำแสงลดลง เนื่องจากสภาพการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้น กลุ่มบริษัทจึงหันมามุ่งเน้นการจำหน่ายสินค้าในกลุ่มอื่นให้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสินค้าในกลุ่มสถานีฐานโทรคมนาคมเคลื่อนที่, ตู้โทรคมนาคม และสายอากาศ ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่บริษัทมีการออกแบบและสามารถควบคุมคุณภาพในการผลิตให้สามารถสร้างความแตกต่างเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้

ต้นทุนขายของกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าในปี 2555, 2556, 2557 และงวด 9 เดือนของปี 2558 เท่ากับ 783.91 ล้านบาท, 1,143.44 ล้านบาท, 801.36 ล้านบาท และ 533.44 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 81.96, ร้อยละ 72.11 และร้อยละ 55.22 และ 35.87 ของต้นทุนขายและให้บริการรวม ตามลำดับ ซึ่งต้นทุนขายในแต่ละปีมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงไปตามรายได้จากการจำหน่ายสินค้า โดยส่วนประกอบหลักของต้นทุนขาย ได้แก่ ต้นทุนสินค้าเพื่อจำหน่าย

กลุ่มธุรกิจให้เช่าโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคม

ตั้งแต่ในปี 2554 กลุ่มบริษัทได้เริ่มประกอบธุรกิจให้เช่าโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคม เพื่อเพิ่มรายได้ในลักษณะที่มีความสม่ำเสมอ (Recurring Income) ในโครงสร้างรายได้ของกลุ่มบริษัท โดยในปี 2555 และ 2556 กลุ่มบริษัทมีรายได้จากกลุ่มธุรกิจให้เช่าโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมเท่ากับ 162.00 ล้านบาท และ 16.65 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 12.54 และร้อยละ 0.87 ของรายได้จากการขายและให้บริการรวม โดยรายได้จากการให้เช่าดังกล่าวเป็นการรับรู้รายได้จากการให้เช่าโครงข่ายในโครงการนิคมอุตสาหกรรมเหมราช ซึ่งกลุ่มบริษัทอยู่ระหว่างการเจรจาขอรับชำระค่าเช่าจากคู่สัญญาที่ได้เช่าเหมาโครงการดังกล่าวไปแต่ยังมีได้ชำระค่าบริการนับตั้งแต่วันที่เริ่มสัญญา (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในหัวข้อ “ลูกหนี้การค้า” และส่วนที่ 2.2 หัวข้อที่ 7 ข้อพิพาททางกฎหมาย) อย่างไรก็ตาม กลุ่มบริษัทยังคงมีต้นทุนโครงข่ายเพื่อให้เช่า ซึ่งได้แก่ ค่าเสื่อมราคาของโครงการดังกล่าวเป็นจำนวนเท่ากับ 22.73 ล้านบาทต่อไป จนกว่าจะครบอายุของโครงข่ายในปี 2569

สำหรับ ณ สิ้นสุด 30 กันยายน 2558 กลุ่มบริษัทมีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมเพื่อให้เช่ารวมทั้งสิ้น 4 โครงการ เป็นโครงการที่ดำเนินการโดยบริษัท 2 โครงการ และดำเนินการโดยกิจการร่วมค้า 3 โครงการ โดยคาดว่าจะสามารถรับรู้รายได้จากโครงการที่ดำเนินการโดยกิจการร่วมค้าได้ภายในสิ้นปี 2558 สำหรับโครงการที่ดำเนินการโดย ALT คาดว่าจะสามารถรับรู้รายได้ได้ภายในปี 2559

รายได้อื่น

รายได้อื่นของกลุ่มบริษัทในปี 2555, 2556, 2557 และงวด 9 เดือนของปี 2558 เท่ากับ 23.18 ล้านบาท, 13.82 ล้านบาท, 25.75 ล้านบาท และ 15.71 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.76, ร้อยละ 0.72 และร้อยละ 1.41 และ 0.82 ของรายได้รวม ตามลำดับ โดยรายได้อื่นประกอบด้วย รายได้ค่าเช่าและบริการที่เรียกเก็บจากบริษัทร่วมและกิจการร่วมค้าที่มีการเช่าพื้นที่สำนักงานของบริษัท, รายได้ดอกเบี้ยรับ และกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น

16.2.2 กำไรขั้นต้นและอัตรากำไรขั้นต้น

กลุ่มบริษัทมีกำไรขั้นต้นในปี 2555, 2556, 2557 และงวด 9 เดือนของปี 2558 เท่ากับ 335.52 ล้านบาท, 331.19 ล้านบาท, 355.54 ล้านบาท และ 408.60 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงของรายได้จากการขายและให้บริการรวม โดยคิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นเท่ากับร้อยละ 25.97, ร้อยละ 17.28, ร้อยละ 19.68 และร้อยละ 21.55 ตามลำดับ การที่อัตรากำไรขั้นต้นในปี 2556 ลดลงจากร้อยละ 25.97 มาเป็นร้อยละ 17.28 นั้น มีสาเหตุหลักมาจากการลดลงของอัตรากำไรขั้นต้นของกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าซึ่งเป็นรายได้หลักในปี 2556 เนื่องจากลูกค้ามีการสั่งซื้อสินค้าจำนวนมากในช่วงเวลาดังกล่าวจึงมีการกำหนดราคากลางของสินค้าที่ต่ำลง ส่งผลให้บริษัทมีอัตรากำไรขั้นต้นจากธุรกิจจำหน่ายสินค้าลดลงจากร้อยละ 15.17 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 13.06 ประกอบกับการหยุดรับรู้รายได้ค่าเช่าจากโครงการนิคมอุตสาหกรรมเหมราชในขณะที่ยังต้องรับรู้ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของโครงการดังกล่าว ซึ่งส่งผลให้อัตรากำไรขั้นต้นจากกลุ่มธุรกิจให้เช่าโครงสร้างพื้นฐานลดลงจากร้อยละ 85.97 ในปี 2555 เป็นร้อยละ 36.52 ในปี 2556

ส่วนในปี 2557 นั้น อัตรากำไรขั้นต้นรวมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 17.28 เป็นร้อยละ 19.68 นั้น มีสาเหตุหลักมาจากการที่กลุ่มบริษัทมีสัดส่วนของรายได้จากการให้บริการเพิ่มขึ้น ซึ่งกลุ่มธุรกิจให้บริการเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีอัตรากำไร

ขั้นต้นสูงกว่ากลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้า โดยอัตรากำไรขั้นต้นของกลุ่มธุรกิจให้บริการของกลุ่มบริษัทเฉลี่ยจะอยู่ที่ระดับประมาณร้อยละ 15-30 ของรายได้จากการให้บริการ ซึ่งแตกต่างกันไปตามประเภทของงาน และอัตรากำไรขั้นต้นของกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าเฉลี่ยจะอยู่ที่ระดับประมาณร้อยละ 10-15 ของรายได้จากการขาย ซึ่งแตกต่างกันไปตามประเภทของสินค้า โดยกลุ่มธุรกิจให้บริการมีอัตรากำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 28.29 ในปี 2556 เป็นร้อยละ 29.01 ในปี 2557 เนื่องจากในช่วงปี 2557 กลุ่มบริษัทได้รับงานติดตั้งอุปกรณ์โทรคมนาคมที่มีอัตรากำไรสูง นอกจากนี้ ในปี 2557 กลุ่มบริษัทมีการจำหน่ายสินค้าในกลุ่มสายอากาศและหน่วยสื่อสารเคลื่อนที่(RDU) ซึ่งเป็นสินค้าที่ผลิตตามความต้องการเฉพาะอย่างของลูกค้าจึงมีอัตรากำไรขั้นต้นสูงขึ้น ส่งผลให้อัตรากำไรขั้นต้นรวมของกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 13.06 ในปี 2556 เป็นร้อยละ 13.22 ในปี 2557 และส่งผลให้อัตรากำไรขั้นต้นรวมของปี 2557 ปรับตัวสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2556

สำหรับในช่วง 9 เดือนของปี 2558 กลุ่มบริษัทมีอัตรากำไรขั้นต้นรวมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 19.68 ในปี 2557 เป็นร้อยละ 21.55 เนื่องจากอัตรากำไรขั้นต้นของกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าปรับตัวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.22 ในปี 2557 เป็นร้อยละ 15.05 ในช่วง 9 เดือนของปี 2558 ซึ่งเป็นผลมาจากการได้รับคำสั่งซื้อสินค้าในกลุ่มตู้โทรคมนาคมที่มีต้องมีการออกแบบเฉพาะจึงส่งผลให้สามารถจำหน่ายได้ในอัตรากำไรที่สูงขึ้น ในขณะที่อัตรากำไรขั้นต้นจากกลุ่มธุรกิจให้บริการปรับตัวลดลงจากร้อยละ 29.01 ในปี 2557 เป็นร้อยละ 26.19 ในช่วง 9 เดือนของปี 2558 เนื่องจากกลุ่มบริษัทได้รับงานโครงการมูลค่าสูงจึง ลูกค้าจึงเจรจาต่อรองอัตราค่าบริการที่ต่ำลง

16.2.3 ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารของกลุ่มบริษัทในปี 2555, 2556, 2557 และงวด 9 เดือนของปี 2558 เท่ากับ 172.77 ล้านบาท, 228.37 ล้านบาท, 200.65 ล้านบาท และ 201.17 ล้านบาท ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 13.14, 11.83, 10.95 และ 10.52 ของรายได้รวมของกลุ่มบริษัท ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายในการขายของกลุ่มบริษัทในปี 2555, 2556, 2557 และงวด 9 เดือนของปี 2558 เท่ากับ 81.61 ล้านบาท, 93.29 ล้านบาท, 77.79 ล้านบาท และ 61.45 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 6.21, ร้อยละ 4.84, ร้อยละ 4.24 และร้อยละ 3.21 ตามลำดับของรายได้รวมของกลุ่มบริษัท โดยส่วนประกอบหลักของค่าใช้จ่ายในการขายได้แก่ ค่าตอบแทนและคอมมิชชั่นพนักงาน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 40-50 ของค่าใช้จ่ายในการขายในแต่ละปี และค่านายหน้าของตัวแทนซึ่งบริษัททยอยแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยติดต่อขายสินค้าให้แก่บริษัททยอย ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 5-15 ของค่าใช้จ่ายในการขายในแต่ละปี ค่าใช้จ่ายในการขายของกลุ่มบริษัทเพิ่มขึ้นจาก 81.61 ล้านบาทในปี 2555 เป็น 93.92 ล้านบาทในปี 2556 มีสาเหตุหลักมาจากมีค่าตอบแทนและคอมมิชชั่นพนักงาน, ค่านายหน้า และค่าขนส่งสินค้าของบริษัททยอยซึ่งประกอบธุรกิจจำหน่ายสินค้าเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามการเติบโตของยอดขายสินค้าในปี 2556 ที่มีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าเพิ่มขึ้นมากโดยเฉพาะสินค้าในกลุ่มสายเคเบิลใยแก้วนำแสง และลดลงในปี 2557ตามยอดขายสินค้าที่ลดลงเช่นเดียวกัน สำหรับงวด 9 เดือนปี 2558 ค่าใช้จ่ายในการขายที่สำคัญยังคงได้แก่ ค่าตอบแทนและค่าคอมมิชชั่นพนักงานซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตามยอดขายสินค้าเช่นเดียวกับในอดีตที่ผ่านมา

ค่าใช้จ่ายในการขาย	2555	2556	2557	9M58
ค่าตอบแทนและคอมมิชชั่นพนักงาน	31.36	33.98	32.17	30.63
ค่านายหน้า	-	11.93	12.81	2.80
ค่าขนส่ง	2.97	10.29	4.17	2.22
ค่าเดินทาง	5.92	5.79	3.81	2.46

ค่าใช้จ่ายในการขาย	2555	2556	2557	9M58
อื่น ๆ	41.36	31.30	24.83	23.34
รวมค่าใช้จ่ายในการขาย	81.61	93.29	77.79	61.45

ค่าใช้จ่ายในการบริหารของกลุ่มบริษัทในปี 2555, 2556, 2557 และงวด 9 เดือนของปี 2558 เท่ากับ 91.16 ล้านบาท, 135.09 ล้านบาท, 122.86 ล้านบาท และ 139.73 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 6.93, ร้อยละ 7.00, ร้อยละ 6.70 และร้อยละ 7.31 ตามลำดับของรายได้รวมของกลุ่มบริษัท โดยส่วนประกอบหลักของค่าใช้จ่ายในการบริหารได้แก่ ค่าตอบแทนพนักงาน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 50-70 ของค่าใช้จ่ายในการบริหารในแต่ละปี ค่าใช้จ่ายในการบริหารของปี 2556 เพิ่มขึ้นจาก 91.16 ล้านบาทในปี 2555 เป็น 135.09 ล้านบาท โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเพิ่มขึ้นของค่าตอบแทนของพนักงานในกลุ่มธุรกิจให้บริการสร้างสถานีฐานและติดตั้งอุปกรณ์โทรคมนาคม เพื่อรองรับการขยายงานที่เพิ่มขึ้นในปี 2556 ประกอบกับการมีผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนจากการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศมาจำหน่าย ส่วนในปี 2557 กลุ่มบริษัทมีผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนลดลงมาก แต่ยังคงมีค่าตอบแทนพนักงานในกลุ่มธุรกิจให้บริการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามการเติบโตของรายได้ในกลุ่มธุรกิจดังกล่าว ส่งผลให้กลุ่มบริษัทมีค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารรวมในปี 2557 ลดลงเล็กน้อยจาก 135.09 ล้านบาทในปี 2556 เป็น 122.86 ล้านบาท สำหรับงวด 9 เดือนของปี 2558 กลุ่มบริษัทยังคงมีค่าตอบแทนพนักงานเพิ่มขึ้น ตามการปรับค่าตอบแทนประจำปี และมีผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนจากการนำเข้าสินค้าของบริษัทย่อย ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารรวมเพิ่มขึ้นจาก 122.86 ล้านบาท ในปี 2557 เป็น 139.73 ล้านบาทในงวด 9 เดือนของปี 2558

ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	2555	2556	2557	9M58
ค่าตอบแทนพนักงาน	57.59	66.62	89.31	75.25
ค่าเสื่อมราคา	6.18	10.79	7.56	5.78
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน	0.23	31.63	0.72	20.58
หนี้สงสัยจะสูญ	2.04	-1.44	0.93	6.35
ค่าเช่า	0.77	1.22	1.45	0.36
อื่น ๆ	24.35	26.27	22.89	31.41
รวมค่าใช้จ่ายในการบริหาร	91.16	135.09	122.86	139.73

16.2.4 กำไรสุทธิ, อัตรากำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น

กลุ่มบริษัทมีกำไรสุทธิในปี 2555, 2556, 2557 และงวด 9 เดือนของปี 2558 เท่ากับ 111.12 ล้านบาท, 50.14 ล้านบาท, 100.94 ล้านบาท และ 145.47 ล้านบาท ตามลำดับ โดยคิดเป็นอัตรากำไรสุทธิเท่ากับร้อยละ 8.45, 2.60, 5.51 และ 7.61 ตามลำดับ โดยสาเหตุหลักของการลดลงของกำไรสุทธิและอัตรากำไรสุทธิในปี 2556 เป็นผลมาจากการลดลงของกำไรขั้นต้นจากกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าเป็นหลัก เนื่องจากลูกค้ามีการสั่งซื้อสินค้าจำนวนมากในช่วงเวลาดังกล่าวจึงมีการกำหนดราคากลางของสินค้าที่ต่ำลง ประกอบกับการหยุดรับรู้รายได้ค่าเช่าจากโครงการนิคมอุตสาหกรรมเหมราชในขณะที่ยังต้องรับรู้ต้นทุนค่าเสื่อมราคาของโครงการดังกล่าว ในขณะที่ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารของกลุ่มบริษัทเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานเพิ่มขึ้นเพื่อเตรียมรองรับการเติบโต

ของธุรกิจ ประกอบกับมีผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน จึงส่งผลให้กลุ่มบริษัทมีกำไรสุทธิและอัตรากำไรสุทธิลดลง จาก 111.12 ล้านบาท และร้อยละ 8.45 ในปี 2555 เป็น 50.14 ล้านบาท และร้อยละ 2.60 ในปี 2556

สำหรับในปี 2557 กำไรสุทธิและอัตรากำไรสุทธิของกลุ่มบริษัทเพิ่มขึ้นเนื่องจากกลุ่มบริษัทมีสัดส่วนรายได้ จากกลุ่มธุรกิจให้บริการเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีอัตรากำไรขั้นต้นสูงกว่ากลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้า ประกอบกับ ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารในปี 2557 ลดลงเนื่องจากค่าใช้จ่ายในการขายลดลงตามยอดจำหน่ายสินค้า จึง ส่งผลให้กลุ่มบริษัทมีกำไรสุทธิและอัตรากำไรสุทธิเพิ่มขึ้นจาก 50.14 ล้านบาท และร้อยละ 2.60 ในปี 2556 เป็น 100.94 ล้านบาท และร้อยละ 5.51 ในปี 2557

สำหรับงวด 9 เดือนของปี 2558 กลุ่มบริษัทมีกำไรสุทธิเท่ากับ 145.47 ล้านบาท และมีอัตรากำไรสุทธิ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5.51 ในปี 2557 เป็นอัตรากำไรสุทธิร้อยละ 7.61 ในงวด 9 เดือนของปี 2558 เนื่องจากกลุ่มบริษัท ยังคงมีการเติบโตของรายได้จากกลุ่มธุรกิจให้บริการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้กลุ่มบริษัทมีอัตรากำไรขั้นต้นที่สูงขึ้น ในขณะที่ยังคงสามารถรักษาระดับของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารต่อรายได้รวมให้อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับในปี 2557 ส่งผลให้กลุ่มบริษัทมีอัตรากำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้นในช่วง 9 เดือนของปี 2558

ในส่วนของอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นนั้น กลุ่มบริษัทมีอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก ร้อยละ 14.00 ในปี 2556 เป็นร้อยละ 24.81 ในปี 2557 และร้อยละ 26.13 ในงวด 9 เดือนของปี 2558 ตามการเติบโต ของกำไรเบ็ดเสร็จของกลุ่มบริษัทที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 50.14 ล้านบาท ในปี 2556 เป็น 100.94 ล้านบาท ในปี 2557 และ 145.47 ล้านบาท ในงวด 9 เดือนของปี 2558

16.3 ความสามารถในการบริหารทรัพย์สิน

สินทรัพย์

สินทรัพย์ของบริษัทประกอบด้วยสินทรัพย์หมุนเวียนคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 65-80 โดยมี ส่วนประกอบหลักได้แก่ ลูกหนี้การค้า, ลูกหนี้ค่าก่อสร้างตามสัญญาที่ยังไม่ได้เรียกเก็บ และสินค้าคงเหลือ และ สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 20-35 ของสินทรัพย์รวม โดยมีส่วนประกอบหลักได้แก่ โครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสง สินทรัพย์รวมของบริษัท ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และ ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 เท่ากับ 1,395.75 ล้านบาท, 2,128.84 ล้านบาท, 1,944.83 ล้านบาท และ 2,282.05 ล้านบาท สำหรับการ เปลี่ยนแปลงที่สำคัญของสินทรัพย์ของกลุ่มบริษัทในแต่ละปีมีดังนี้

ลูกหนี้การค้า

ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และ ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 กลุ่มบริษัทมีลูกหนี้การค้ากับ 505.74 ล้าน บาท, 614.28 ล้านบาท, 360.73 ล้านบาท และ 542.80 ล้านบาท ตามลำดับ โดยลูกหนี้การค้าของกลุ่มบริษัทส่วนใหญ่ได้แก่กลุ่มผู้ประกอบการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในประเทศ (Operator) ทั้งนี้ ยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าของกลุ่ม บริษัท แยกตามอายุหนี้คงค้างนับจากวันที่ถึงกำหนดชำระได้ดังนี้

ลูกหนี้การค้า	ณ 31 ธ.ค. 55		ณ 31 ธ.ค. 56		ณ 31 ธ.ค. 57		ณ 30 ก.ย. 58	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
ลูกหนี้การค้าบุคคลภายนอก								
ยังไม่ครบกำหนดชำระ	167.43	32.95	269.77	43.86	236.30	65.27	266.18	48.36
เกินกำหนดชำระ								
- ไม่เกิน 3 เดือน	143.83	28.30	94.83	15.42	76.96	21.26	123.67	22.47

ลูกหนี้การค้า	ณ 31 ธ.ค. 55		ณ 31 ธ.ค. 56		ณ 31 ธ.ค. 57		ณ 30 ก.ย. 58	
- เกินกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 6 เดือน	54.91	10.81	0.41	0.07	6.80	1.88	60.45	10.98
- เกินกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 12 เดือน	110.19	21.68	23.34	3.80	0.79	0.22	50.83	9.23
- เกินกว่า 12 เดือน	31.82	6.26	226.69	36.86	41.17	11.37	49.30	8.96
รวมลูกหนี้การค้า	508.18	100.00	615.04	100.00	362.02	100.00	550.43	100.00
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ^{1/}	-2.44	-0.48	-0.76	-0.12	-1.29	-0.36	-7.63	-1.39
ลูกหนี้การค้าบุคคลภายนอก – สุทธิ	505.74	99.52	614.28	99.88	360.73	99.64	542.80	98.61

หมายเหตุ : 1) ธุรกิจให้เช่าอุปกรณ์โครงข่ายกำหนดอัตราการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้การค้าค้างชำระเกิน 0-3 เดือน ในอัตราร้อยละ 10 ค้างชำระเกิน 3-6 เดือน ในอัตราร้อยละ 30 ค้างชำระเกิน 6-9 เดือน ในอัตราร้อยละ 50 ค้างชำระเกิน 9-12 เดือน ในอัตราร้อยละ 70 และค้างชำระเกิน 12 เดือน ในอัตราร้อยละ 100 ส่วนธุรกิจจำหน่าย และให้บริการติดตั้งอุปกรณ์โครงข่ายกำหนดอัตราการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้การค้าค้างชำระเกิน 3-6 เดือน ในอัตราร้อยละ 20 ค้างชำระเกิน 6-9 เดือน ในอัตราร้อยละ 30 ค้างชำระเกิน 9-12 เดือน ในอัตราร้อยละ 70 และค้างชำระเกิน 12 เดือน ในอัตราร้อยละ 100 อย่างไรก็ตามก็ กลุ่มบริษัทจะไม่มีการตั้งสำรองในกลุ่มผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ได้แก่ กลุ่มบริษัท AIS, DTAC, TRUE

บริษัทมีสัดส่วนลูกหนี้การค้าอยู่ในช่วงยังไม่ครบกำหนดชำระเป็นส่วนใหญ่ โดยปกติกลุ่มบริษัทมีการให้เครดิตเทอมแก่ลูกค้าในช่วงระยะเวลา 30-60 วัน สำหรับลูกหนี้ที่เกินกำหนดชำระจะอยู่ในกลุ่มค้างชำระไม่เกิน 3 เดือนในสัดส่วนค่อนข้างมาก ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากการที่ลูกค้าของบริษัทมีการกำหนดวันวางบิลและจ่ายเช็คในแต่ละเดือน ทำให้บริษัทไม่สามารถวางบิลและรับชำระจากลูกค้าได้ตามรอบระยะเวลาที่ให้เครดิตของบริษัทถึงแม้จะครบกำหนดเรียกชำระแล้วก็ตาม ประกอบกับการที่ลูกค้าในกลุ่มธุรกิจให้บริการบางรายมีขั้นตอนการตรวจรับงานหรือขั้นตอนการจัดทำเอกสารหลายขั้นตอน ส่งผลให้มีการอนุมัติเพื่อจ่ายชำระค่าบริการล่าช้ากว่าเครดิตเทอมที่บริษัทกำหนด จึงส่งผลให้กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนระยะเวลาเรียกชำระหนี้สูงกว่าระยะเวลาที่ให้เครดิตเทอมแก่ลูกค้า โดยกลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยเท่ากับ 105.48 วัน, 97.34 วัน และ 64.97 วัน และมีอัตราส่วนระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย-รวมลูกหนี้ค่าก่อสร้างตามสัญญาที่ยังไม่ได้เรียกเก็บของกลุ่มบริษัทเท่ากับ 128.44 วัน, 150.39 วัน และ 134.51 วัน ในปี 2556, 2557 และช่วง 9 เดือนของปี 2558 ตามลำดับ ทั้งนี้ สำหรับสาเหตุที่กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยลดลงนั้น เป็นผลจากการติดตามหนี้จากลูกค้าในกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเป็นหลัก ในขณะที่อัตราส่วนระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยที่รวมลูกหนี้ค่าก่อสร้างตามสัญญาที่เสร็จแต่ยังไม่ได้เรียกเก็บนั้นสูงกว่าอัตราส่วนระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงผลกระทบจากการที่กลุ่มบริษัทมีลูกหนี้ค่าก่อสร้างตามสัญญาที่เสร็จแต่ยังไม่ได้เรียกเก็บเพิ่มขึ้นมากตามการเติบโตของรายได้ในกลุ่มธุรกิจให้บริการ เนื่องจากลูกค้าสำหรับกลุ่มธุรกิจให้บริการของกลุ่มบริษัทส่วนใหญ่ได้แก่ผู้ประกอบการโทรคมนาคมรายใหญ่ของประเทศ จึงมักมีขั้นตอนการจัดทำเอกสารและขั้นตอนการตรวจรับงานหลายขั้นตอน ซึ่งส่งผลกระทบต่อวงจรกิจของของกลุ่มบริษัทให้มีระยะเวลายาวขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่บริษัทมีการประกอบธุรกิจจำหน่ายสินค้าเป็นหลัก

ในปี 2555 และ 2556 กลุ่มบริษัทมีลูกหนี้เกินกำหนดชำระรวม 340.75 ล้านบาท และ 345.27 ล้านบาท ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่เกิดจากลูกหนี้ที่เป็นคู่สัญญาในการเช่าโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสงรายหนึ่งซึ่งผิดชำระหนี้บริษัทตั้งแต่ปี 2554 (รายละเอียดในหัวข้อ 2.7 ข้อพิพาท) คิดเป็นมูลค่าเท่ากับ 218.60 ล้านบาท และ 236.42 ล้านบาทในปี 2555 และ 2556 ตามลำดับ ต่อมาในปี 2557 บริษัทได้รับเงินชดเชยค่าเสียหายจากการทำประกันกับบริษัทประกันภัยเพื่อคุ้มครองความเสี่ยงภัยในการผิดชำระหนี้ เป็นจำนวนเงิน 198.86 ล้านบาท ส่งผลให้ ณ สิ้นปี 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ของปี 2558 ลูกหนี้การค้าดังกล่าวมียอดหนี้คงค้างลดลงเหลือ 37.56 ล้านบาทอยู่ในกลุ่มลูกหนี้

ค้างชำระเกินกว่า 12 เดือนขึ้นไป ซึ่งบริษัทมิได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับยอดหนี้ค้างชำระที่เหลือดังกล่าว เนื่องจากที่ปรึกษากฎหมายได้ให้ความเห็นว่าบริษัทมีแนวโน้มในการชนะคดีค่อนข้างมาก สำหรับลูกหนี้ที่ค้างชำระเกินกว่า 12 เดือนขึ้นไปรายอื่น กลุ่มบริษัทได้มีการดำเนินการตามนโยบายการติดตามหนี้และนโยบายการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญแล้ว

ลูกหนี้อื่น

ลูกหนี้อื่นของกลุ่มบริษัทประกอบด้วย ลูกหนี้ค่าหุ้นจากการปรับโครงสร้าง, เงินทรองจ่าย, ดอกเบี้ยค้างรับ, เงินทรองจ่ายแทนลูกค้า เป็นต้น โดย ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 ลูกหนี้อื่นของกลุ่มบริษัทเท่ากับ 32.20 ล้านบาท, 55.10 ล้านบาท, 52.37 ล้านบาท และ 57.58 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.37, ร้อยละ 2.59, ร้อยละ 2.69 และร้อยละ 2.52 ของสินทรัพย์รวมในแต่ละช่วงเวลา ตามลำดับ

ลูกหนี้ค่าก่อสร้างตามสัญญาที่ยังไม่ได้เรียกเก็บ

ลูกหนี้ค่าก่อสร้างตามสัญญาที่ยังไม่ได้เรียกเก็บ เกิดจากผลต่างของรายได้ตามสัญญา (ต้นทุนค่าก่อสร้างบวกกำไร) ที่สูงกว่าจำนวนเงินงวดที่เรียกเก็บจากลูกค้าที่ค้าง โดย ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 ลูกหนี้ค่าก่อสร้างตามสัญญาที่ยังไม่ได้เรียกเก็บของกลุ่มบริษัทเท่ากับ 78.35 ล้านบาท, 166.21 ล้านบาท, 366.26 ล้านบาท และ 610.26 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.76, ร้อยละ 7.81, ร้อยละ 18.83 และร้อยละ 26.74 ของสินทรัพย์รวมในแต่ละช่วงเวลา ตามลำดับ ลูกหนี้ค่าก่อสร้างตามสัญญาที่ยังไม่ได้เรียกเก็บมีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามรายได้จากกลุ่มธุรกิจให้บริการ ทั้งนี้ ลูกหนี้การค่าก่อสร้างตามสัญญาที่ยังไม่ได้เรียกเก็บจะประกอบด้วยทั้งส่วนที่บริษัทมีการทำงานล่วงหน้าไปแล้วแต่ยังไม่ถึงงวดวางบิลเรียกเก็บค่าบริการ และส่วนที่ถึงกำหนดการวางบิลได้แล้วแต่ยังไม่สามารถวางบิลได้เนื่องจากลูกค้ายังอยู่ระหว่างการจัดทำเอกสารและตรวจรับมอบงาน

สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือ	ณ 31 ธ.ค. 55		ณ 31 ธ.ค. 56		ณ 31 ธ.ค. 57		ณ 30 ก.ย. 58	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
วัตถุดิบ	30.52	13.97	391.81	68.69	354.48	61.69	191.25	48.18
งานระหว่างผลิต	17.55	8.04	16.07	2.82	91.74	15.96	103.11	25.98
งานระหว่างก่อสร้างตามสัญญาก่อสร้าง	17.24	7.89	39.16	6.86	16.42	2.86	26.83	6.76
สินค้าสำเร็จรูป	153.13	70.10	123.40	21.63	112.01	19.49	75.74	19.08
รวม สินค้าคงเหลือ	218.44	100.00	570.44	100.00	574.65	100.00	396.93	100.00
หัก ค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้า ^{1/}	(21.09)	(9.65)	(23.75)	(4.16)	(19.04)	(3.31)	(15.23)	(3.84)
สินค้าคงเหลือ - สุทธิ	197.35	90.35	546.69	95.84	555.61	96.69	381.70	96.16

หมายเหตุ: 1) อัตราค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าสำหรับสินค้าประเภทซื้อเข้ามาขายไป มีดังนี้ สินค้าสำเร็จรูปที่มีอายุ 6-9 เดือน ร้อยละ 10 อายุ 9-12 เดือน ร้อยละ 20 อายุ 12-24 เดือน ร้อยละ 40 อายุ 24-36 เดือน ร้อยละ 60 อายุ 36-48 เดือน ร้อยละ 80 อายุเกินกว่า 48 เดือน ร้อยละ 100 สำหรับอัตราค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าประเภทผลิต วัตถุดิบ และสินค้าสำเร็จรูป มีดังนี้ อายุ 6-9 เดือน ร้อยละ 10 อายุ 9-12 เดือน ร้อยละ 30 อายุ 12-24 เดือน ร้อยละ 50 อายุ 24-36 เดือน ร้อยละ 70 อายุ 36-48 เดือน ร้อยละ 90 อายุเกินกว่า 48 เดือน ร้อยละ

สินค้าคงเหลือสุทธิ ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 เท่ากับ 197.35 ล้านบาท, 546.69 ล้านบาท, 555.61 ล้านบาท และ 381.70 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 14.51, ร้อยละ 25.68, ร้อยละ 28.57 และร้อยละ 16.73 ของสินทรัพย์รวม ตามลำดับ โดยส่วนประกอบหลักของสินค้าคงเหลือได้แก่ วัตถุดิบ ซึ่งซื้อมาเพื่อใช้ทั้งในกลุ่มงานบริการและกลุ่มงานประกอบสินค้าเพื่อจำหน่าย โดยวัตถุดิบและสินค้าสำเร็จรูปของกลุ่มบริษัทส่วนใหญ่ได้แก่ สินค้าในกลุ่มสายเคเบิลใยแก้วนำแสง สำหรับงานระหว่างผลิตส่วนใหญ่ได้แก่สินค้าในกลุ่มตู้โทรคมนาคมและสถานีโทรคมนาคมเคลื่อนที่ กลุ่มบริษัทมีการตั้งค่าเผื่อการลดลงของสินค้าเป็นจำนวน 21.09 ล้านบาท, 23.75 ล้านบาท, 19.04 ล้านบาท และ 15.23 ล้านบาท ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่เกิดจากสินค้าประเภทตู้โทรคมนาคมซึ่งมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบไปในช่วงที่เทคโนโลยีการสื่อสารมีการปรับเปลี่ยนจากระบบ 2G มาเป็นระบบ 3G อย่างไรก็ดี ในปี 2557 และช่วง 9 เดือนของปี 2558 กลุ่มบริษัทมีการกลับรายการค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าบางส่วน เนื่องจากมีการนำตู้โทรคมนาคมส่วนหนึ่งมาปรับปรุงและนำไปใช้ในกลุ่มงานให้บริการให้แก่ลูกค้า และมีการบริจาคสินค้าให้แก่สถานศึกษาเพื่อใช้เป็นอุปกรณ์การสอนในวิชาที่เกี่ยวข้องกับระบบโทรคมนาคม ซึ่งสินค้าในส่วนที่นำไปบริจาคนี้ จะถูกตัดออกจากรายการสินค้าคงเหลือและบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหาร

กลุ่มบริษัทมีระยะเวลาในการจำหน่ายสินค้าเฉลี่ย เท่ากับ 43.53 วัน, 52.88 วัน และ 47.51 วัน ในปี 2556, 2557 และช่วง 9 เดือนของปี 2558 ตามลำดับ โดยในปี 2557 ระยะเวลาในการจำหน่ายสินค้าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นนั้น เนื่องจากการชะลอตัวในการจำหน่ายสินค้าในกลุ่มสายเคเบิลใยแก้วนำแสงเป็นหลัก สำหรับการที่ระยะเวลาในการจำหน่ายสินค้าเฉลี่ยปรับตัวลดลงในช่วง 9 เดือนของปี 2558 เนื่องจากมีการเพิ่มสัดส่วนการจำหน่ายสินค้าในกลุ่มตู้โทรคมนาคมและสถานีโทรคมนาคมเคลื่อนที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีอัตราการหมุนเวียนของสินค้าสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจึงมีระยะเวลาการจำหน่ายสินค้าเฉลี่ยลดลง

สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นของกลุ่มบริษัท ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 เท่ากับ 49.97 ล้านบาท, 40.06 ล้านบาท, 54.60 ล้านบาท และ 113.76 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 3.68, ร้อยละ 1.88, ร้อยละ 2.81 และร้อยละ 4.99 ของสินทรัพย์รวม ตามลำดับ ประกอบด้วยรายการหลักได้แก่ เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการร่วมค้าและกิจการที่เกี่ยวข้องกัน และค่าเช่าจ่ายล่วงหน้าสำหรับโครงการลงทุนสร้างโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสงเพื่อให้เช่า

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ของกลุ่มบริษัท ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 เท่ากับ 80.29 ล้านบาท, 79.26 ล้านบาท, 78.25 ล้านบาท และ 74.48 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 5.90, ร้อยละ 3.72, ร้อยละ 4.02 และร้อยละ 3.26 ของสินทรัพย์รวม ตามลำดับ โดยส่วนประกอบของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ของกลุ่มบริษัทมีดังนี้

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	ณ 31 ธ.ค. 55		ณ 31 ธ.ค. 56		ณ 31 ธ.ค. 57		ณ 30 ก.ย. 58	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
ที่ดิน และส่วนปรับปรุง	23.09	18.77	23.51	17.28	23.68	16.03	23.68	16.69
อาคาร	45.78	37.21	47.94	35.23	55.46	37.54	51.04	35.98

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	ณ 31 ธ.ค. 55		ณ 31 ธ.ค. 56		ณ 31 ธ.ค. 57		ณ 30 ก.ย. 58	
ระบบสาธารณูปโภค	1.68	1.36	1.82	1.34	1.93	1.31	1.16	0.82
เครื่องมือและอุปกรณ์	31.26	25.41	37.31	27.42	40.70	27.55	41.09	28.96
คอมพิวเตอร์, เครื่องตักแต่ง และเครื่องใช้สำนักงาน	13.92	11.32	16.53	12.15	17.53	11.86	15.89	11.19
ยานพาหนะ	7.29	5.93	7.29	5.36	7.29	4.94	7.29	5.14
งานระหว่างก่อสร้างทรัพย์สิน	-	-	1.67	1.22	1.14	0.77	1.73	1.22
รวม	123.02	100.00	136.07	100.00	147.73	100.00	141.88	100.00
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(42.73)	(34.74)	(56.81)	(41.75)	(69.48)	(47.03)	(67.40)	(47.50)
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ – สุทธิ	80.29	65.26	79.26	58.25	78.25	52.97	74.48	52.50

ส่วนประกอบหลักของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ได้แก่ อาคารสำนักงานของบริษัทและบริษัทย่อย และเครื่องมือ รวมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในสายการผลิตของบริษัทย่อย โดยสาเหตุหลักที่ในปี 2557 กลุ่มบริษัทมีมูลค่าที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เพิ่มขึ้นนั้นมาจากการกลับรายการด้อยค่าของอาคารสำนักงานของบริษัทและบริษัทย่อยจำนวน 5.96 ล้านบาท เนื่องจากในปี 2557 กลุ่มบริษัทได้มีการประเมินมูลค่าของอาคารสำนักงานดังกล่าวใหม่โดยผู้ประเมินราคาอิสระ ซึ่งราคาที่ประเมินได้มีมูลค่าสูงกว่าราคาทุน กลุ่มบริษัทจึงได้มีการปรับปรุงรายการดังกล่าวในงบการเงินประจำปี 2557 ในส่วนของเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องใช้สำนักงานที่เพิ่มขึ้นนั้น ส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการลงทุนเพิ่มในเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในสายการผลิตของบริษัทย่อย เช่น เครื่องมือทดสอบสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น เพื่อเพิ่มความสามารถในการผลิตสินค้าในกลุ่มสายอากาศเป็นหลัก

โครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสง

กลุ่มบริษัทมีโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสง ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 เท่ากับ 312.19 ล้านบาท, 289.46 ล้านบาท, 266.73 ล้านบาท และ 269.19 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 22.96, ร้อยละ 13.60, ร้อยละ 13.71 และร้อยละ 11.80 ของสินทรัพย์รวม ตามลำดับ โดยโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสงของกลุ่มบริษัทในปี 2555-2557 ได้แก่ โครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสงในนิคมอุตสาหกรรมเหมราชอีสเทิร์นซีบอร์ด และนิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด (ระยอง) โดยมีการตัดค่าเสื่อมราคาปีละ 22.73 ล้านบาทเป็นระยะเวลา 15 ปี สำหรับในช่วง 9 เดือนของปี 2558 กลุ่มบริษัทมีโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสงเพิ่มอีก 1 โครงการซึ่งเป็นงานระหว่างทำ ได้แก่ โครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสงให้เช่าบนแนวเสาโทรเลขตามทางรถไฟเป็นจำนวนเท่ากับ 19.47 ล้านบาท

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นของกลุ่มบริษัท ได้แก่ เงินฝากที่ติดภาระค้ำประกันซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดจากสถาบันการเงินที่กลุ่มบริษัทขอวงเงินเพื่อใช้ในการประกอบธุรกิจ, เงินลงทุนในบริษัทร่วมและกิจการร่วมค้าซึ่งมีมูลค่าลดลงเนื่องจากการรับรู้ขาดทุนตามสัดส่วนการถือหุ้น โดยการขาดทุนอย่างต่อเนื่องนั้นสืบเนื่องมาจากทั้ง 2 บริษัทยังอยู่ในระยะเริ่มต้นของการประกอบกิจการ, ค่าลิขสิทธิ์และค่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์, สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี, วัสดุสำนักงาน, ภาษีซื้อ และอื่นๆ รวมแล้วเป็นจำนวนเท่ากับ 81.31 ล้านบาท, 220.73 ล้านบาท, 126.66 ล้านบาท และ 124.67 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.98, ร้อยละ 10.37, ร้อยละ 6.51 และร้อยละ 5.46 ของสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 2555, 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ของปี 2558 ตามลำดับ

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	ณ 31 ธ.ค. 55		ณ 31 ธ.ค. 56		ณ 31 ธ.ค. 57		ณ 30 ก.ย. 58	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
เงินฝากที่ติดภาวะค้ำประกัน	60.45	4.45	167.63	7.87	73.64	3.79	78.49	3.44
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	-	-	-	-	12.60	0.65	11.97	0.52
เงินลงทุนในกิจการร่วมค้า	-	-	35.43	1.66	21.25	1.09	-	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	9.16	0.67	9.14	0.44	9.38	0.47	10.11	0.45
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	8.55	0.63	2.79	0.13	1.68	0.09	12.62	0.55
อื่น ๆ	3.15	0.23	5.74	0.27	8.11	0.42	11.48	0.50
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	81.31	5.98	220.73	10.37	126.66	6.51	124.67	5.46

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของกลุ่มบริษัทเท่ากับร้อยละ 2.87, ร้อยละ 4.96 และร้อยละ 9.18 และมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวรเท่ากับร้อยละ 22.84, 38.39 และ 66.71 ณ สิ้นปี 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ของปี 2558 ตามลำดับ โดยอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวรมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในแต่ละปีนั้นมีสาเหตุมาจากการที่กลุ่มบริษัทมีความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

16.4 สภาพคล่องและความเพียงพอของเงินทุน

แหล่งที่มาของเงินทุน

โครงสร้างเงินทุนของกลุ่มบริษัทประกอบด้วยหนี้สินคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 75-80 และส่วนของผู้ถือหุ้นคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 25-30 โดยกลุ่มบริษัทมีหนี้สินรวม ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และ ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 เท่ากับ 1,024.85 ล้านบาท, 1,747.61 ล้านบาท, 1,512.24 ล้านบาท และ 1,756.20 ล้านบาท หนี้สินของกลุ่มบริษัทประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 80-99 ซึ่งมีส่วนประกอบหลักได้แก่ เจ้าหนี้การค้าและเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน สำหรับส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และ ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 เท่ากับ 334.90 ล้านบาท, 381.22 ล้านบาท, 432.60 ล้านบาท และ 525.85 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งมีส่วนประกอบหลักได้แก่ ทุนจดทะเบียนที่ออกและชำระแล้ว และกำไรสะสมจากการประกอบธุรกิจ สำหรับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นของกลุ่มบริษัทในแต่ละปีมีดังนี้

เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน

กลุ่มบริษัทใช้เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินในการประกอบธุรกิจเป็นหลัก โดย ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 เท่ากับ 522.85 ล้านบาท, 648.02 ล้านบาท, 512.74 ล้านบาท และ 754.60 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 38.45, ร้อยละ 30.44, ร้อยละ 26.36 และร้อยละ 33.07 ของหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นรวม ตามลำดับ โดยวงเงินส่วนใหญ่เป็นวงเงินกู้ยืมระยะสั้น เช่น วงเงินเบิกเกินบัญชี, ตั๋วสัญญาใช้เงิน, ตั๋วแลก

เงิน, วงเงินสินเชื่อเพื่อส่งออก และวงเงินขายลดลูกหนี้ เป็นต้น ซึ่งใช้เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าและกลุ่มธุรกิจให้บริการ และจะมีการขอสินเชื่อที่เป็นวงเงินเฉพาะงานสำหรับงานบริการที่มีมูลค่าสูงสำหรับเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินในปี 2555 และ 2556 นั้น เกิดจากการกู้ยืมเพื่อใช้ในโครงการลงทุนสร้างโครงข่ายเคเบิลใยแก้วนำแสงให้เข้าในนิคมอุตสาหกรรมเหมราช โดยในปี 2556 เจ้าหนี้สถาบันการเงินได้มีการขยายอายุการชำระหนี้ให้แก่บริษัท ส่งผลให้รายการส่วนของกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี ณ สิ้นปี 2556 ลดลงจาก 213.30 ล้านบาท เป็น 27.51 ล้านบาท ในขณะที่รายการเงินกู้ยืมระยะยาวในหนี้สินไม่หมุนเวียน มียอดเพิ่มขึ้นจาก 52.99 ล้านบาท เป็น 222.22 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ในปี 2557 เมื่อบริษัทรับเงินชดเชยความเสียหายจากบริษัทประกันภัยซึ่งบริษัทได้มีการทำประกันเพื่อคุ้มครองความเสี่ยงภัยในการผิดชำระหนี้สำหรับโครงการเหมราชแล้วทางบริษัทจึงได้มีการชำระคืนหนี้เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินสำหรับโครงการเหมราชไปทั้งหมด คงเหลือเพียงเงินกู้ยืมระยะยาวของบริษัทย่อย สำหรับหนี้สินภายใต้สัญญาเช่าทางการเงินเป็นหนี้สินเพื่อการเช่าซื้อรถยนต์ที่ใช้สำหรับฝ่ายการตลาดของบริษัทย่อย จำนวน 1 คัน

เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน	ณ 31 ธ.ค. 55		ณ 31 ธ.ค. 56		ณ 31 ธ.ค. 57		ณ 30 ก.ย. 58	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้น	255.03	18.76	397.22	18.66	511.37	26.29	754.38	33.06
เงินกู้ยืมระยะยาว	266.29	19.58	249.73	11.73	0.79	0.04	0.03	0.00
หนี้สินภายใต้สัญญาเช่าการเงิน	1.53	0.11	1.07	0.05	0.58	0.03	0.19	0.01
รวมเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน	522.85	38.45	648.02	30.44	512.74	26.36	754.60	33.07

เจ้าหนี้การค้า

กลุ่มบริษัทมีเจ้าหนี้การค้า ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 เท่ากับ 341.18 ล้านบาท, 647.76 ล้านบาท, 291.04 ล้านบาท และ 227.54 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 25.09, ร้อยละ 30.43, ร้อยละ 14.96 และร้อยละ 9.97 ของหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นรวม ตามลำดับ เจ้าหนี้การค้าของกลุ่มบริษัทประกอบด้วยเจ้าหนี้ค่าสินค้า และเจ้าหนี้ค่าบริการ โดยเจ้าหนี้ค่าสินค้าเกิดจากการซื้อสินค้าและวัตถุดิบมาเพื่อใช้ในกิจกรรมจำหน่ายสินค้าและนำมาใช้ในงานให้บริการแก่ลูกค้า และเจ้าหนี้ค่าบริการแรงงานเกิดจากการว่าจ้างผลิตสินค้าสำหรับกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้า และการว่าจ้างแรงงานสำหรับกลุ่มธุรกิจให้บริการสร้างสถานีฐานและติดตั้งอุปกรณ์โทรคมนาคม ทั้งนี้ เจ้าหนี้การค้าส่วนใหญ่เป็นเจ้าหนี้การค้าในประเทศ สำหรับเจ้าหนี้การค้าต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นเจ้าหนี้การค้าสินค้าในกลุ่มเคเบิลใยแก้วนำแสงซึ่งบริษัทย่อยนำเข้าจากต่างประเทศ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนที่ 2 หัวข้อ 2.3 การจัดหาสินค้าและบริการ) ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทมีระยะเวลาเครดิตที่ได้รับจากเจ้าหนี้ส่วนใหญ่ประมาณ 30 - 60 วัน อย่างไรก็ตาม จากการที่กลุ่มบริษัทมีการเติบโตในส่วนของกลุ่มธุรกิจให้บริการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนใหญ่กลุ่มลูกค้าของงานบริการมักจะมีขั้นตอนการจัดทำเอกสารและตรวจรับงานหลายขั้นตอน ส่งผลให้บริษัทอาจไม่สามารถวางบิลได้ตามที่กำหนด กลุ่มบริษัทจึงได้พยายามเจรจากับคู่ค้าของบริษัทเพื่อขยายระยะเวลาการจ่ายชำระหนี้ออกไปให้สอดคล้องกับการได้รับชำระค่าบริการจากลูกค้า ส่งผลให้กลุ่มบริษัทมีระยะเวลาจ่ายชำระหนี้ยาวกว่าเครดิตเทอมที่ได้รับจากคู่ค้า โดยในปี 2556, 2557 และช่วง 9 เดือนของปี 2558 กลุ่มบริษัทมีระยะเวลาการจ่ายชำระหนี้เท่ากับ 155.68 วัน, 210.87 วัน และ 131.24 วัน ตามลำดับ

หนี้สินอื่น

หนี้สินอื่นที่สำคัญของกลุ่ม ได้แก่ เงินรับล่วงหน้าเกินกว่าขั้นความสำเร็จ ซึ่งเกิดจากผลต่างของรายได้ตามสัญญา (ต้นทุนค่าก่อสร้างบวกกำไร) ที่ต่ำกว่าจำนวนเงินงวดที่เรียกเก็บจากลูกค้าที่ว่าง, เงินรับล่วงหน้าจากลูกค้า ซึ่งเกิดจากการเรียกเก็บเงินมัดจำล่วงหน้าจากลูกค้าก่อนทำงานตามขั้นตอน, ประมาณการต้นทุนค้างจ่าย ซึ่งเกิดจากผลต่างระหว่างต้นทุนที่เกิดตามขั้นความสำเร็จของงานต่ำกว่าต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง และเงินยืมระยะสั้นจากบุคคลภายนอก ซึ่งเกิดจากการที่กลุ่มบริษัทมีการกู้ยืมเงินจากบุคคลภายนอกที่มีได้มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มบริษัท โดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินอายุ 3 เดือน โดยหนี้สินอื่นของกลุ่มบริษัทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามปริมาณงานในกลุ่มธุรกิจให้บริการที่เติบโตขึ้น

หนี้สินอื่น	ณ 31 ธ.ค. 55		ณ 31 ธ.ค. 56		ณ 31 ธ.ค. 57		ณ 30 ก.ย. 58	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
เงินรับล่วงหน้าส่วนเกินกว่าขั้นความสำเร็จ	8.60	0.63	216.80	10.18	41.84	2.15	128.89	5.65
เงินรับล่วงหน้าจากลูกค้า	26.54	1.95	6.63	0.31	417.10	21.45	203.48	8.92
ประมาณการต้นทุนค้างจ่าย	-	-	72.71	3.42	93.13	4.79	303.09	13.28
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลภายนอก	32.50	2.39	32.50	1.53	32.50	1.67	32.50	1.42
อื่น ๆ	93.19	6.86	123.20	5.78	123.89	6.37	106.10	4.65
รวมหนี้สินอื่น	160.83	11.83	451.84	21.22	708.46	36.43	774.06	33.92

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ทุนจดทะเบียน

กลุ่มบริษัทมีทุนจดทะเบียนที่ออกและชำระเต็มมูลค่าแล้ว ณ สิ้นปี 2555 เท่ากับ 155.00 ล้านบาท และมีการเพิ่มทุนจดทะเบียน 2 ครั้งในช่วง 9 เดือนของปี 2558 โดยที่ประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี 2558 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2558 ได้มีมติอนุมัติเพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 155.00 ล้านบาท เป็น 375.00 ล้านบาท มูลค่าที่ตราไว้เท่ากับ 100.00 บาทต่อหุ้น โดยมีการเรียกชำระเต็มจำนวน ต่อมาที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2558 ได้มีมติอนุมัติเพิ่มทุนจดทะเบียนจาก 375.00 ล้านบาท เป็น 500.00 ล้านบาท และมีการเปลี่ยนแปลงมูลค่าที่ตราไว้จาก 100.00 บาทต่อหุ้น เป็น 0.50 บาทต่อหุ้น เพื่อเสนอขายต่อประชาชน

ส่วนเกินทุน

กลุ่มบริษัทมีส่วนเกินทุนจากการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกันและจากการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ 1.55 ล้านบาท โดยส่วนเกินทุนจากการรวมกิจการภายใต้การควบคุมเดียวกันเกิดจากการที่บริษัทจัดทำงบการเงินเสมือนโดยถือเสมือนว่าบริษัทได้จำหน่ายเงินลงทุนใน EMAX ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 เป็นจำนวนเงิน 13.52 ล้านบาท ซึ่งราคาขายดังกล่าวเป็นราคาที่ต่ำกว่าราคาตามบัญชีเท่ากับ 0.29 ล้านบาท โดยแสดงเป็นส่วนลดจากการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน

สำหรับส่วนเกินทุนจากการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์นั้น เกิดจากการที่บริษัทมีการจำหน่ายเงินลงทุนใน INN ให้แก่ผู้บริหารของ INN ในราคาที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนซึ่งประเมินมูลค่าโดยผู้ประเมินอิสระ ส่งผลให้

บริษัทมีรายได้จากการใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ 1.84 ล้านบาท พร้อมกับบันทึก “ส่วนเกินทุนจากการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์” จำนวนเงิน 1.84 ล้านบาท ในส่วนของผู้ถือหุ้น

กำไรสะสม

กลุ่มบริษัทมีกำไรสะสม ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 เท่ากับ 155.04 ล้านบาท, 203.25 ล้านบาท, 252.85 ล้านบาท และ 133.16 ล้านบาท ตามลำดับ โดยการเพิ่มขึ้นของกำไรสะสมในแต่ละปี เกิดขึ้นจากกำไรเบ็ดเสร็จของกลุ่มบริษัทที่เพิ่มขึ้น สำหรับในปี 2557 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทได้มีมติอนุมัติให้จ่ายเงินปันผลระหว่างกาลรวม 48.59 ล้านบาท หรือเท่ากับ 31.35 บาทต่อหุ้น และในช่วง 9 เดือนของปี 2558 กลุ่มบริษัทมีการจ่ายเงินปันผล 2 ครั้ง โดยที่ประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2558 และที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2558 ได้มีมติอนุมัติการจ่ายเงินปันผลจำนวน 26.56 ล้านบาท และ 240.02 ล้านบาท หรือเท่ากับ 17.135 บาทต่อหุ้น และ 154.85 บาทต่อหุ้น ตามลำดับ ซึ่งส่งผลให้ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ของปี 2558 ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้น ณ สิ้นปี 2557

อัตราส่วนนโยบายทางการเงิน

กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 เท่ากับ 3.06 เท่า, 4.58 เท่า, 3.50 เท่า และ 3.34 เท่า การที่อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของกลุ่มบริษัทค่อนข้างสูงนั้น เป็นผลมาจากลักษณะการประกอบธุรกิจซึ่งมีหนี้สินที่ไม่ใช่หนี้สินทางการเงิน เช่น เจ้าหนี้การค้า, เงินรับล่วงหน้าจากลูกค้า, เงินรับล่วงหน้าเกินกว่าขั้นความสำเร็จของงาน และประมาณการต้นทุนค้างจ่าย ซึ่งเป็นหนี้สินทางการเงินที่เพิ่มสูงขึ้นตามการเติบโตของรายได้ โดยเฉพาะรายได้จากกลุ่มธุรกิจบริการ อย่างไรก็ตามหากพิจารณาเฉพาะหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยจ่ายนั้น กลุ่มบริษัทจะมีอัตราส่วนหนี้สินทางการเงินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2558 เท่ากับ 1.66 เท่า, 1.79 เท่า, 1.26 เท่า และ 1.50 เท่า โดยการที่อัตราส่วนดังกล่าวเพิ่มขึ้นในปี 2556 มีสาเหตุสำคัญมาจากการที่กลุ่มบริษัทมีการกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการเติบโตของธุรกิจ ในปี 2557 กลุ่มบริษัทมีการชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาวที่กู้มาเพื่อใช้ในโครงการเคเบิลใยแก้วนำแสงให้เขาที่นิคมอุตสาหกรรมเหมราชทั้งจำนวน ส่งผลให้อัตราส่วนดังกล่าวลดลงจาก 1.79 เท่าในปี 2556 เป็น 1.26 เท่า ในปี 2557 และปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น 1.50 เท่า ณ สิ้นไตรมาสที่ 3 ของปี 2558 เนื่องจากกลุ่มบริษัทมีการกู้ยืมระยะสั้นเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการเติบโตของธุรกิจให้บริการเป็นหลัก

กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย เท่ากับ (0.55) เท่า, 3.75 เท่า, 4.15 เท่า และ (0.04) เท่า ในปี 2555, 2556, 2557 และช่วง 9 เดือนของปี 2558 ตามลำดับ และมีอัตราส่วนความสามารถในการชำระภาระผูกพันเท่ากับ (1.00) เท่า, 0.23 เท่า, 1.15 เท่า และ (0.13) เท่า ในปี 2555, 2556, 2557 และช่วง 9 เดือนของปี 2558 ตามลำดับ ในปี 2555 และช่วง 9 เดือนของปี 2558 กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนความสามารถในการชำระภาระผูกพันติดลบ เนื่องจากมีกระแสเงินสดจากการดำเนินงานติดลบจากการที่มีลูกหนี้การค้าและมูลค่างานที่เสร็จแต่ยังไม่เรียกเก็บเพิ่มสูงขึ้นมาก ในปี 2556 กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนดังกล่าวดีขึ้นเนื่องจากมีกระแสเงินสดรับจากการที่มีเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นเพิ่มขึ้นมาก สำหรับในปี 2557 กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นจากปี 2556 ตามการเพิ่มขึ้นของกำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ และมีอัตราส่วนความสามารถในการชำระภาระผูกพันลดลงเนื่องจากการจ่ายชำระคืนหนี้สินและมีรายได้ลงทุนในบริษัทร่วมและกิจการร่วมค้าสูงกว่า

ในปี 2556 ประกอบกับมีการจ่ายเงินปันผลในปี 2557 ส่งผลให้อัตราส่วนในการชำระภาระผูกพันลดลงเล็กน้อย ถึงแม้ว่าในปี 2557 กลุ่มบริษัทจะมีกำไรก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สูงกว่าในปี 2556 ก็ตาม

รายการ	2555	2556	2557	9M58
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	3.06	4.58	3.50	3.34
อัตราส่วนหนี้สินทางการเงินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	1.66	1.79	1.26	1.50
อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย (เท่า)	(0.55)	3.75	4.15	(0.04)
อัตราส่วนความสามารถในการชำระภาระผูกพัน (เท่า)	(1.00)	0.23	0.15	(0.13)

กระแสเงินสดและอัตราส่วนสภาพคล่อง

กระแสเงินสด

กลุ่มบริษัทมีเงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมดำเนินงานในปี 2555, 2556, 2557 และช่วง 9 เดือนของปี 2558 เท่ากับ (65.05) ล้านบาท, 100.64 ล้านบาท, 104.64 ล้านบาท และ (63.07) ล้านบาท ตามลำดับ โดยในช่วงปี 2555 สาเหตุหลักที่ทำให้กลุ่มบริษัทมีกระแสเงินสดสุทธิใช้ไปจากกิจกรรมดำเนินงานสุทธิ (65.05) ล้านบาทนั้นมาจากการกลุ่มบริษัทมีกำไรสุทธิก่อนภาษีเงินได้หลังรายการปรับปรุงเพียง 224.63 ล้านบาท ในขณะที่มีกระแสเงินสดใช้ไปในลูกหนี้และลูกหนี้อื่น รวมถึงเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น (95.30) ล้านบาท และ (200.18) ล้านบาท ตามลำดับ ในปี 2556 กลุ่มบริษัทมีกระแสเงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน 100.64 ล้านบาท เนื่องจากกลุ่มบริษัทมีกำไรสุทธิก่อนภาษีเงินได้หลังรายการปรับปรุง 166.67 ล้านบาท และมีกระแสเงินสดรับจากการที่มีเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่นเพิ่มขึ้นถึง 577.16 ล้านบาท เนื่องจากรายได้หลักในปี 2556 มาจากกลุ่มธุรกิจจำหน่ายสินค้าซึ่งบริษัทมีการสั่งซื้อสินค้าจากคู่ค้าหลักที่ให้ระยะเวลาในการชำระหนี้ประมาณ 100-150 วันนับจากวันขนส่งสินค้า ในขณะที่มีกระแสเงินสดใช้ไปในลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น, กระแสเงินสดใช้ไปในมูลค่างานบริการที่เสร็จแต่ยังมีได้เรียกเก็บ และกระแสเงินสดใช้ไปสินค้าคงเหลือเพียง (125.56) ล้านบาท, (87.86) ล้านบาท และ (353.87) ล้านบาท ตามลำดับ ส่งผลให้กลุ่มบริษัทมีกระแสเงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงานในปี 2556

ในปี 2557 กลุ่มบริษัทมีกระแสเงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน 104.64 ล้านบาท โดยกลุ่มบริษัทมีกำไรสุทธิก่อนภาษีเงินได้หลังรายการปรับปรุงสูงถึงเท่ากับ 211.14 ล้านบาท และมีกระแสเงินสดรับจากการที่ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่นลดลง 255.25 ล้านบาท ในขณะที่มีกระแสเงินสดใช้ไปในมูลค่างานบริการที่เสร็จแต่ยังมีได้เรียกเก็บ (200.05) ล้านบาท และมีกระแสเงินสดใช้ไปในเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น (98.68) ล้านบาท ซึ่งเกิดจากการที่มีรายได้จากกลุ่มธุรกิจให้บริการเพิ่มขึ้นมากในปี 2557 สำหรับงวด 9 เดือนของปี 2558 กลุ่มบริษัทมีกระแสเงินสดสุทธิใช้ไปจากกิจกรรมดำเนินงาน (63.07) ล้านบาท โดยมีสาเหตุหลักมาจากการที่มีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น, มูลค่างานที่เสร็จแต่ยังมีได้เรียกเก็บเพิ่มขึ้น (192.99) ลบ. และ (244.00) ล้านบาทตามลำดับ ในขณะที่มีกำไรสุทธิก่อนภาษีเงินได้หลังรายการปรับปรุงเพียง 255.22 ล้านบาท

ในส่วนของกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนในปี 2555, 2556, 2557 และช่วง 9 เดือนของปี 2558 นั้น เท่ากับ (21.72) ล้านบาท, (124.40) ล้านบาท, 49.60 ล้านบาท และ (106.12) ล้านบาท ตามลำดับ โดยรายการจ่ายลงทุนที่สำคัญในแต่ละปีได้แก่ การซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ในสายการผลิตของบริษัทย่อย, ลงทุนในส่วนปรับปรุงอาคาร รวมทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์และเครื่องใช้สำนักงาน ในปี 2555 และ 2556, การชำระบัญชีในบริษัท คอร์เดีย

โซลูชันส์ (ประเทศไทย) ซึ่งเป็นบริษัทร่วมที่บริษัทได้ตั้งค่าเผื่อด้วยค่าเงินลงทุนไว้เต็มจำนวนแล้วในปี 2556 (10.86) ล้านบาท และการเพิ่มขึ้นของเงินฝากสถาบันการเงินที่ติดภาวะค่าประกัน (107.19) ล้านบาทในปี 2556 ซึ่งเพิ่มขึ้นตามปริมาณงานของกลุ่มธุรกิจให้บริการที่เพิ่มขึ้น, การลงทุนเพิ่มใน TSP (5.00) ล้านบาท ในปี 2557, การลงทุนเพิ่มในกิจการร่วมค้า IH (8.87) และ (26.62) ล้านบาท ในปี 2557 และงวด 9 เดือนของปี 2558 ตามลำดับ, และการจ่ายให้เงินกู้ยืมให้แก่บริษัทร่วมและกิจการร่วมค้า (55.00) ล้านบาท และ (77.40) ล้านบาทในปี 2557 และงวด 9 เดือนของปี 2558 ตามลำดับ

สำหรับกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินในปี ปี 2555, 2556, 2557 และช่วง 9 เดือนของปี 2558 นั้นเท่ากับ 79.45 ล้านบาท, 118.35 ล้านบาท, (187.90) ล้านบาท และ 192.94 ล้านบาท โดยแหล่งที่มาหลักของกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินในแต่ละปีนั้นมาจากการกู้ยืมจากสถาบันการเงินและการกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลภายนอก

จากกระแสเงินสดในแต่ละกิจกรรมดังกล่าว ส่งผลให้ ณ สิ้นปี 2555, 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ของปี 2558 บริษัทมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น เท่ากับ (7.31) ล้านบาท, 94.60 ล้านบาท, (33.65) ล้านบาท และ 23.75 ล้านบาท ตามลำดับ

กระแสเงินสด	2555	2556	2557	9M58
กำไรสุทธิก่อนภาษีเงินได้	148.58	71.26	127.78	177.01
กำไรสุทธิก่อนภาษีเงินได้หลังรายการปรับปรุง	224.63	166.67	211.14	255.22
เงินสุทธิได้มา(ใช้ไป)จากกิจกรรมดำเนินงาน	(65.05)	100.64	104.64	(63.07)
เงินสดสุทธิได้มา(ใช้ไป)จากกิจกรรมลงทุน	(21.72)	(124.40)	49.60	(106.12)
เงินสุทธิได้มา(ใช้ไป)จากกิจกรรมจัดหาเงิน	79.45	118.35	(187.90)	192.94

อัตราส่วนสภาพคล่อง

ณ สิ้นปี 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ของปี 2558 กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนสภาพคล่องเพิ่มขึ้นจาก 0.95 เท่าในปี 2555 เป็น 1.02 เท่า, 0.98 เท่า และ 1.04 เท่า ตามลำดับ โดยกลุ่มบริษัทมีลูกหนี้การค้า, ลูกหนี้ค่าก่อสร้างตามสัญญาที่เสร็จแต่ยังไม่ได้เรียกเก็บ และสินค้าคงเหลือเพิ่มมากขึ้นตามการเติบโตของยอดขาย และมีเจ้าหนี้การค้าและเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบริษัทมีสินทรัพย์ที่สามารถหมุนเวียนนำไปใช้ชำระหนี้สินระยะสั้นได้เกือบทั้งหมด โดยหนี้สินระยะสั้นของบริษัทส่วนใหญ่ ได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน ซึ่งส่วนใหญ่มีการค้ำประกันด้วยเงินฝาก อย่างไรก็ตาม กลุ่มบริษัทมีอัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสดเท่ากับ 0.08 เท่า, 0.07 เท่า และ (0.04) เท่า ณ สิ้นปี 2556, 2557 และสิ้นไตรมาสที่ 3 ของปี 2558 ตามลำดับ โดยอัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสดของกลุ่มบริษัทค่อนข้างต่ำแสดงให้เห็นถึงการที่กลุ่มบริษัทมีกระแสเงินสดจากการดำเนินงานค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับภาระหนี้สินหมุนเวียนที่มีอยู่ เนื่องจากมีกระแสเงินสดใช้ไปเพื่อรองรับลูกหนี้การค้า, มูลค่างานที่เสร็จแต่ยังไม่ได้เรียกเก็บ และสินค้าคงเหลือที่เพิ่มขึ้นตามการเติบโตของธุรกิจ สำหรับในช่วง 9 เดือนของปี 2558 อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสดเท่ากับ (0.04) เนื่องจากมีกระแสเงินสดจากการดำเนินงานติดลบซึ่งเป็นผลจากการที่มีกระแสเงินสดใช้ไปในลูกหนี้การค้าและมูลค่างานที่เสร็จแต่ยังมิได้เรียกเก็บสูง

ในการประกอบธุรกิจของกลุ่มบริษัทนั้น กลุ่มบริษัทได้รับเครดิตเทอมจากเจ้าหนี้เป็นระยะเวลาประมาณ 30-60 วัน และมีการให้เครดิตเทอมแก่ลูกค้าเป็นระยะเวลา 30-60 วันเช่นกัน ซึ่งที่ผ่านมา กลุ่มบริษัทมีระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ยอยู่ในช่วงประมาณ 130-210 วัน และมีระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย 40-50 วัน ในขณะที่มีระยะเวลาได้รับชำระหนี้เฉลี่ยประมาณ 130-150 วัน ส่งผลให้บริษัทมีวงจรมีเงินสดเท่ากับ 16.30 วัน ในปี 2556 และ 50.58 วันในช่วง 9 เดือนของปี 2558 ซึ่งกลุ่มบริษัทต้องจัดหาแหล่งเงินทุนหมุนเวียนมาใช้ในการประกอบธุรกิจในช่วงเวลาดังกล่าว สำหรับในปี 2557 กลุ่มบริษัทมีวงจรมีเงินสด (7.61) วัน เนื่องจากมีระยะเวลาเครดิตที่ได้รับจากเจ้าหนี้ยาวนานกว่าระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเรียกเก็บหนี้และจำหน่ายสินค้า

รายการ	2555	2556	2557	9M58
อัตราส่วนสภาพคล่อง(เท่า)	0.95	1.02	0.98	1.04
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด (เท่า)	n.a.	0.08	0.07	(0.04)
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย-ปรับปรุง ¹⁾ (วัน)	n.a.	128.44	150.39	134.51
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย (วัน)	n.a.	43.53	52.88	47.51
ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย (วัน)	n.a.	155.68	210.87	131.24
วงจรมีเงินสด-ปรับปรุง ¹⁾ (วัน)	n.a.	16.30	-7.61	50.78

หมายเหตุ 1) รวมลูกหนี้ค่าก่อสร้างตามสัญญาที่ยังไม่ได้เรียกเก็บ

16.5 ภาวะผูกพันด้านหนี้สิน และการบริหารจัดการภาระนอกงบดุล

- ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 และวันที่ 30 กันยายน 2558 กลุ่มบริษัทมีภาวะผูกพันจากการค้ำประกัน โดยธนาคารจำนวน 142.13 ล้านบาท และ 96.89 ล้านบาท ตามลำดับ
- ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557 และวันที่ 30 กันยายน 2558 กลุ่มบริษัทมีภาวะผูกพันตามสัญญาเช่าดำเนินงาน-กรณีกลุ่มบริษัทเป็นผู้เช่า โดยมียอดรวมของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตที่ไม่สามารถยกเลิกได้รวม 58.90 ล้านบาท และ 318.59 ล้านบาท

16.6 ปัจจัยหรือเหตุการณ์ที่จะมีผลต่อฐานะการเงินหรือการดำเนินงานในอนาคต

ภายหลังการเสนอขายหุ้นเพิ่มทุนต่อประชาชนในครั้งนี้อย่างไรก็ตาม จำนวนหุ้นชำระแล้วของบริษัทจะเพิ่มขึ้นจาก 750.00 ล้านหุ้น เป็น 1,000.00 ล้านหุ้น เพิ่มขึ้นจำนวน 250.00 ล้านหุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 0.50 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 25.00 ของทุนชำระแล้วภายหลังการเสนอขายหุ้นดังกล่าว ซึ่งจะทำให้อัตราส่วนต่างๆ ที่เปรียบเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้นหรือจำนวนหุ้นของบริษัทลดลงในอนาคต เนื่องจากจำนวนหุ้นที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเพิ่มขึ้น (Dilution Effect) เช่น กำไรสุทธิต่อหุ้น (Earnings per share) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) เป็นต้น ซึ่งผลกระทบดังกล่าวหากพิจารณาจากข้อมูลอดีตปี 2557 จะเห็นได้ว่ากำไรสุทธิต่อหุ้นลดลงจาก 0.194 บาทต่อหุ้น เหลือเท่ากับ 0.145 บาทต่อหุ้น

อย่างไรก็ตามบริษัทคาดว่าในระยะยาวบริษัทจะได้รับผลดีจากการเสนอขายหุ้นและการนำหุ้นเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในครั้งนี้อย่างไรก็ตาม โดยเงินที่ได้จากการเสนอขายหุ้นจะนำไปลงทุน และใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งบริษัทจะได้รับผลประโยชน์อื่นๆ จากการเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาด

หลักทรัพย์ อาทิ ความคล่องตัวในการจัดหาแหล่งเงินทุน และภาพลักษณ์ที่ดีในการเป็นบริษัทจดทะเบียนที่สนับสนุนให้การดำเนินธุรกิจมีความคล่องตัวมากขึ้น เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้ในอนาคตบริษัทจะมีรายได้และกำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้นซึ่งสามารถชดเชยกับผลกระทบจากจำนวนหุ้นที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวได้